THÀNH ỦY THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
BAN TUYÊN GIÁO
*

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

TP. Hồ Chí Minh, ngày 09 tháng 11 năm 2026

Dự thảo lần thứ 4

BÁO CÁO

thuyết minh cơ sở lý luận, thực tiễn và luận giải nội hàm "Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới"

*(Báo cáo đã rà soát tiếp thu ý kiến góp ý **sau Hội nghị lấy ý kiến của đội ngũ trí thức, nhà khoa học, chuyên gia và văn nghệ sĩ,** các nội dung tiếp thu, bổ sung được **bôi xanh và in đậm** trong dự thảo)*

I. BỐI CẢNH THỜI ĐẠI VÀ SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG KHUNG HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phố Hồ Chí Minh là hạt nhân kết nối và đầu tàu kinh tế của cả nước, đang bước vào giai đoạn phát triển mới. Sự kết hợp giữa việc mở rộng không gian phát triển đô thị, đẩy mạnh hội nhập quốc tế sâu rộng và tái thiết động lực tăng trưởng dựa trên nền tảng khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh đã đặt Thành phố trước những cơ hội nhưng cũng đối diện với nhiều thách thức mới. Trong xu thế toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp lần thứ tư, nguồn lực vật chất, hạ tầng kỹ thuật hay tài nguyên thiên nhiên dù quan trọng nhưng không còn là yếu tố duy nhất quyết định lợi thế cạnh tranh cốt lõi. Yếu tố mang tính quyết định lâu dài đối với sự thành bại của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ và phát triển Thành phố chính là con người. Con người không chỉ giữ vai trò là mục tiêu cao nhất của mọi chính sách phát triển, mà còn là chủ thể, là nguồn lực nội sinh và là động lực trung tâm điều tiết, dẫn dắt mọi quá trình kinh tế - xã hội. Sự nghiệp phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay không dừng lại ở việc duy trì đà tăng trưởng kinh tế thuần túy, mà đòi hỏi một sự chuyển mình vượt bậc về chất: chuyển từ phát triển chiều rộng sang phát triển chiều sâu, lấy kinh tế tri thức làm động lực, lấy văn hóa làm nền tảng tinh thần xã hội và lấy con người làm trung tâm phát triển. Đứng trước yêu cầu kiến tạo một đô thị thông minh, văn minh, hiện đại, ngang tầm với các siêu đô thị trong khu vực và trên thế giới, việc xây dựng con người Thành phố Hồ Chí Minh trở thành một nhiệm vụ chiến lược.

Nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò của văn hóa và con người trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07 tháng 01 năm 2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam đã đánh dấu một bước tiến quan trọng về mặt lý luận và chiến lược của Đảng. Nghị quyết số 80-NQ/TW đã định vị văn hóa thành một trụ cột phát triển độc lập và song hành cùng kinh tế, chính trị, xã hội; đồng

thời đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc cụ thể hóa các chủ trương của Đảng vào việc xây dựng, phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Quán triệt sâu sắc quan điểm chỉ đạo, mục tiêu, chỉ tiêu, tầm nhìn và nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm của Nghị quyết số 80-NQ/TW, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đã kịp thời ban hành Chương trình hành động số 18-CTrHĐ/TU ngày 17 tháng 4 năm 2026 nhằm tổ chức thực hiện Nghị quyết trên địa bàn Thành phố một cách đồng bộ và sáng tạo. Trong chỉnh thể thực hiện Chương trình hành động, việc nghiên cứu, đúc kết và định hình Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh có ý nghĩa quan trọng. Hệ giá trị con người Thành phố đóng vai trò quan trọng, quy định chuẩn mực đạo đức, định hướng thái độ và nâng tầm năng lực ứng xử của mỗi công dân trong không gian đô thị đặc biệt. Thực tiễn lịch sử cho thấy, từ các văn kiện Đại hội Đảng bộ Thành phố qua các thời kỳ, yêu cầu xây dựng con người Thành phố Hồ Chí Minh phát triển toàn diện đã nhiều lần được khẳng định, từng bước bổ sung và hoàn thiện. Tuy nhiên, các giá trị này phần lớn vẫn tồn tại dưới dạng các tiêu chí tản mạn, chưa được đúc kết thành một hệ thống lý luận bài bản, hoàn chỉnh, thiếu một Khung hệ giá trị thống nhất khiến việc triển khai đồng bộ, đo lường và đánh giá sự chuyển biến về nhân cách, văn hóa ứng xử của con người Thành phố trong toàn bộ hệ thống chính trị và các tầng lớp nhân dân còn gặp những tồn tại, khó khăn. Do đó, việc nâng tầm các giá trị thành một Hệ giá trị con người chuẩn và khoa học là bước đi tất yếu để hiện thực hóa Chương trình hành động số 18-CTrHĐ/TU.

Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh phải vừa phản ánh tính chung của hệ giá trị con người Việt Nam, vừa mang những nét đặc thù sinh động do lịch sử, địa lý, kinh tế và văn hóa của vùng đất Nam Bộ nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh[1] nói riêng hun đúc nên. Sự phối hợp giữa giá trị truyền thống với giá trị thời đại, giữa tính dân tộc với tính hội nhập trong hệ giá trị con người chính là điều kiện tiên quyết để định hướng, đánh giá và điều chỉnh hành vi của người dân. Qua đó, góp phần xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh trở thành một đô thị văn minh, hiện đại, trung tâm văn hóa, đổi mới sáng tạo, năng động và hội nhập quốc tế sâu rộng. Việc nghiên cứu, ban hành và từng bước triển khai hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới sẽ là thước đo để định hướng công tác giáo dục, đào tạo và rèn luyện,

[1] Xuyên suốt báo cáo, Ban Tuyên giáo Thành ủy đã chủ động áp dụng phương thức tích hợp toàn diện các không gian địa - văn hóa, địa - kinh tế và truyền thống lịch sử hào hùng của các địa phương, vùng đất tiền thân (như Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu, Sài Gòn - Gia Định…) vào trong một chỉnh thể thống nhất. Đây là lựa chọn có chủ đích về mặt phương pháp luận, bảo đảm tính khoa học, chuẩn mực thể chế và tầm nhìn chiến lược. Trong bối cảnh tỉnh Bình Dương và tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã chính thức hợp nhất vào Thành phố Hồ Chí Minh, việc báo cáo sử dụng nhất quán danh xưng duy nhất "Thành phố Hồ Chí Minh" trong toàn bộ báo cáo đã phản ánh những giá trị tinh hoa từ bản lĩnh kiên cường của vùng đất Bình Dương, tinh thần cởi mở của Vũng Tàu, đến khí chất hào sảng, nghĩa tình của Sài Gòn - Gia Định, đã được thẩm thấu, kết tinh trọn vẹn và mã hóa ổn định trong chính dung lượng nội hàm của con người Thành phố Hồ Chí Minh. Việc không liệt kê cơ học các địa danh cũ nhằm tránh nguy cơ phân mảnh tư duy hay tạo cảm giác biệt lập vùng miền, mà thay vào đó là cách tiếp cận tích hợp chuẩn mực. Điều này không chỉ bảo đảm tính tinh gọn, hệ thống và súc tích trong diễn đạt báo cáo, mà còn góp phần tôn vinh vị thế, sứ mệnh đầu tàu và tầm vóc của một đô thị đặc biệt trong thời đại mới.

giúp các thế hệ công dân, đặc biệt là thế hệ trẻ, tự giác tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất, tri thức, kỹ năng và bản lĩnh sống; chuyển hóa các giá trị trong học tập, thực hành tư tưởng, đạo đức, phương pháp, phong cách Hồ Chí Minh thành những chuẩn mực hành vi thường nhật của mỗi cán bộ, đảng viên và người dân Thành phố; giúp Thành phố vừa tiếp thu có chọn lọc các tinh hoa văn hóa nhân loại, vừa giữ vững bản sắc văn hóa dân tộc. Để hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới thực sự thấm sâu vào đời sống xã hội, trở thành nếp sống, nếp nghĩ và hành động tự giác của mọi tầng lớp nhân dân, đòi hỏi sự vào cuộc đồng bộ, quyết liệt của toàn bộ hệ thống chính trị, từ gia đình, nhà trường đến các cơ quan, đơn vị và cộng đồng doanh nghiệp. Việc cụ thể hóa hệ giá trị này vào thực tiễn chính là đòn bẩy quan trọng để Thành phố Hồ Chí Minh củng cố sức mạnh nội sinh, giữ vững vị thế đầu tàu và tự tin bước vào kỷ nguyên phát triển mới.

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG XÂY DỰNG KHUNG HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

1. Quan điểm của Chủ nghĩa Mác - Lênin về con người và sự phát triển con người toàn diện

Một trong những đóng góp kinh điển của C.Mác đối với triết học là luận điểm nằm trong Luận đề về Feuerbach: "Bản chất con người không phải là một cái gì trừu tượng, cố hữu của cá nhân riêng biệt. Trong tính thực tại của nó, bản chất con người là tổng hòa các quan hệ xã hội"[2]. Vận dụng quan điểm này vào thực tiễn Thành phố Hồ Chí Minh, con người Thành phố không tồn tại tách rời khỏi các điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa - xã hội cũng như bối cảnh đổi mới và hội nhập quốc tế. Thành phố Hồ Chí Minh là một siêu đô thị, hạt nhân kết nối và là đầu tàu kinh tế, văn hóa, xã hội của cả nước. Cư dân Thành phố là sự hội tụ đa dạng của các tầng lớp nhân dân từ khắp mọi miền đất nước cùng với quá trình giao lưu văn hóa quốc tế sâu rộng. Do đó, các giá trị con người Thành phố không thể được ấn định hay áp đặt, mà phải phản ánh chính xác mạng lưới các quan hệ xã hội đang vận động: Từ quan hệ sản xuất hiện đại đòi hỏi tính *Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương*, **tinh thần hợp tác,** đến các quan hệ cộng đồng đậm chất Nam Bộ tạo nên sự *Nhân ái, Nghĩa tình, Bao dung, Cởi mở* và các quan hệ hội nhập toàn cầu kích thích tư duy *Năng động, Sáng tạo, Hội nhập*… Chủ nghĩa Mác - Lênin làm cơ sở lý luận để quá trình nghiên cứu hiểu rằng, khi các điều kiện kinh tế - xã hội của Thành phố chuyển từ phát triển chiều rộng sang phát triển chiều sâu, lấy kinh tế tri thức và chuyển đổi số làm động lực, thì bản chất và nhu cầu của con người Thành phố cũng biến đổi tương ứng. Hệ giá trị con người chính là sự phản ánh tích cực các điều kiện tồn tại xã hội đó vào trong ý thức con người.

---

[2] C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, Tập 3, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 11 (*Luận đề về Feuerbach*).

Quan điểm duy vật lịch sử khẳng định con người vừa là sản phẩm của lịch sử - văn hóa, vừa là chủ thể sáng tạo ra mọi giá trị vật chất và tinh thần cho xã hội. Con người Thành phố Hồ Chí Minh là sản phẩm của vùng đất Nam Bộ giàu truyền thống đấu tranh kiên cường, bất khuất, khai phá tự nhiên và hội tụ văn hóa. Tuy nhiên, con người không thụ động gánh chịu sự tác động của hoàn cảnh. Thông qua hoạt động thực tiễn, trước hết là lao động sản xuất, đấu tranh xã hội và đổi mới sáng tạo, con người cải tạo thế giới xung quanh, đồng thời tự cải tạo và hoàn thiện bản thân mình. Quy luật biện chứng này lý giải vì sao nhóm giá trị hiện đại như ***Dám nghĩ, Biết làm***[3] *và Tiên phong, Khát vọng* lại giữ vị trí động lực trong khung hệ giá trị con người Thành phố. Thực tiễn lịch sử đã chứng minh, trong những thời điểm khó khăn nhất của cơ chế cũ, chính tinh thần chủ động sáng tạo của con người Thành phố đã tạo ra những đột phá thực tiễn, mở đường cho đường lối đổi mới của Đảng. Thành phố Hồ Chí Minh không thể tự động trở thành một đô thị văn minh, hiện đại hay một trung tâm kinh tế - tài chính khu vực nếu thiếu đi chủ thể con người mang trong mình năng lực thực tiễn và khát vọng cống hiến. Đặt con người ở vị trí trung tâm phát triển chính là sự quán triệt sâu sắc nguyên lý Mác-xít về vai trò quyết định của quần chúng nhân dân trong sự phát triển của lịch sử. V.I.Lênin nhấn mạnh rằng sự nghiệp xây dựng chế độ mới không thể thành công nếu không giải phóng và phát huy tối đa tính tích cực, tự giác và năng lực sáng tạo của quần chúng nhân dân. Người khẳng định: *"Chủ nghĩa xã hội sinh động, sáng tạo là sự nghiệp của bản thân quần chúng nhân dân"*. Vận dụng luận điểm này, việc xây dựng Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh phải lấy Nhân dân làm trung tâm và chủ thể; mọi cơ chế, chính sách phát triển phải hướng tới việc giải phóng sức sản xuất, khơi dậy tiềm năng, tinh thần *Dám nghĩ, Biết làm* và ý chí cống hiến của mọi tầng lớp nhân dân Thành phố. Trong điều kiện bắt tay vào xây dựng đất nước, Lênin đặc biệt coi trọng cuộc cách mạng văn hóa và nhiệm vụ nâng cao trình độ học vấn, kỹ năng làm việc cho người lao động. Lênin đã đưa ra khẩu hiệu nổi tiếng: *"Học, học nữa, học mãi"* và yêu cầu phải tiếp thu toàn bộ tinh hoa văn hóa, khoa học - kỹ thuật mà nhân loại đã sáng tạo ra. Đồng thời, Người nhấn mạnh yêu cầu hình thành kỷ luật lao động mới - kỷ luật tự giác, tác phong làm việc công nghiệp và tinh thần thượng tôn pháp luật. Đây chính là cơ sở lý luận để bổ sung các thành tố *Hiếu học, Cầu tiến, Kỷ cương, Văn minh, Hiện đại* vào Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh,

---

[3] Để đảm bảo tính súc tích trong trình bày, báo cáo sử dụng cụm từ "Dám nghĩ, Biết làm" làm thông điệp xuyên suốt. Cụm từ này bao hàm trọn vẹn 07 yếu tố cốt lõi về bản lĩnh và năng lực của cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân: *Dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn thử thách và dám hành động vì lợi ích chung*. Cụm từ *"Dám nghĩ, Biết làm"* thể hiện sự nâng cấp về mặt tư duy, năng lực so *"Dám nghĩ, Dám làm"*. *"Dám làm"* mới dừng lại ở thái độ, bản lĩnh và sự dũng cảm. Sự dũng cảm là điều kiện cần, nhưng nếu chỉ có dũng cảm mà thiếu tri thức, phương pháp thì rất dễ rơi vào tình trạng làm liều, làm bừa, duy ý chí. *"Biết làm"* thể hiện năng lực thực thi, trình độ chuyên môn và phương pháp khoa học, đảm bảo cho ý tưởng không chỉ dừng lại ở mong muốn mà được hiện thực hóa một cách bài bản, đúng pháp luật, tối ưu nguồn lực và đạt hiệu quả thực tế.

đáp ứng yêu cầu vận hành một siêu đô thị thông minh, phát triển kinh tế tri thức và hội nhập quốc tế.

Chủ nghĩa Mác - Lênin luôn hướng tới mục tiêu cao nhất là sự giải phóng con người và tạo điều kiện cho con người phát triển toàn diện cả về thể chất, trí tuệ, tinh thần lẫn năng lực thực tiễn. Một hệ giá trị con người tiến bộ phải là công cụ đòn bẩy để định hướng, rèn luyện và nâng tầm phẩm chất cho mỗi cá nhân. Trong tổng thể hệ thống giá trị (bao gồm giá trị quốc gia, giá trị văn hóa, gia đình...), thì hệ giá trị con người giữ vị trí hạt nhân và có tính thẩm thấu cao nhất. Các giá trị cao cả của quốc gia hay gia đình không thể tự vận động nếu không được hiện thực hóa qua nhận thức, thái độ và hành vi của con người.

Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh phản ánh yêu cầu phát triển toàn diện của chủ nghĩa Mác - Lênin: Nền tảng đạo đức tạo ra bộ lọc văn hóa, giúp con người giữ vững bản sắc, sự gắn kết cộng đồng và tinh thần kỷ cương; phẩm chất tâm hồn giúp định hình khí chất, trí tuệ, sự bao dung và tinh thần học hỏi không ngừng; tư duy hành động đóng vai trò là phương thức làm việc, năng lực thích ứng và bản lĩnh dấn thân trong kỷ nguyên kinh tế tri thức và hội nhập toàn cầu. Các nguyên lý về sự phát triển toàn diện của con người trong chủ nghĩa Mác - Lênin cũng chính là cơ sở để định hình những phẩm chất vừa mang tính giai cấp, vừa mang tính nhân văn sâu sắc như: *Yêu nước, Đoàn kết, Kỷ cương, Trách nhiệm, Sáng tạo* và tinh thần *Cống hiến.*

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về nhân tố con người

Đối với Thành phố Hồ Chí Minh, một đô thị đặc biệt vinh dự được mang tên Bác, thì tư tưởng của Người không chỉ là nền tảng lý luận chung, mà còn trực tiếp soi đường cho quá trình đúc kết, hình thành và thực hành Khung hệ giá trị con người Thành phố trong giai đoạn phát triển mới. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặt con người ở vị trí trung tâm của mọi chiến lược phát triển và khẳng định: *"Vô luận việc gì, đều do người làm ra"*[4] và *"Trong bầu trời không gì quý bằng Nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của Nhân dân"*[5]. Vận dụng tư tưởng này, Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh được xác định không phải là một tập hợp những quy tắc trừu tượng, mà là công cụ để giải phóng, phát huy tối đa tiềm năng, sức mạnh nội sinh của cư dân đô thị. Con người Thành phố vừa là mục tiêu thụ hưởng các thành quả phát triển xã hội hướng tới cuộc sống văn minh, hiện đại, có chất lượng sống tốt, vừa là chủ thể, động lực quyết định mọi thắng lợi trong sự nghiệp chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và hội nhập quốc tế.

[4] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 10, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 453.
[5] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 15, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 280.

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định *"Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, trước hết cần có những con người xã hội chủ nghĩa"*[6]. Con người mới xã hội chủ nghĩa trong tư tưởng của Bác là những cá nhân phát triển toàn diện, vừa có "Đức" vừa có "Tài", mang trong mình lòng yêu nước nồng nàn, tinh thần trách nhiệm, kỷ cương và khát vọng cống hiến. Theo Người *"Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó"*[7], "Đức" là gốc, là nền tảng; "Tài" là năng lực thực thi, là công cụ để phụng sự Tổ quốc và Nhân dân. Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh đã tiếp thu và cụ thể hóa sâu sắc triết lý này thông qua cấu trúc: Cội nguồn của "Đức" nằm ở nhóm giá trị truyền thống, chuẩn mực đạo đức *Yêu nước, Đoàn kết, Nhân ái, Nghĩa tình, Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương*, đây là thước đo nhân cách, bảo đảm cho mọi công dân và cán bộ Thành phố luôn giữ vững đạo đức công vụ, lối sống lành mạnh và tinh thần phục vụ Nhân dân; hiện thực hóa của "Tài", nằm ở nhóm giá trị hiện đại, hội nhập và đặc trưng nội sinh *Năng động, Sáng tạo, Hội nhập, Dám nghĩ, Biết làm, Cầu tiến,* "Tài" ở đây không dừng lại ở tri thức đơn thuần mà là năng lực tổ chức thực tiễn sắc bén, tinh thần dám dấn thân vào việc mới, việc khó để tạo ra hiệu quả thiết thực cho xã hội. Sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa "Đức" và "Tài" giúp con người Thành phố Hồ Chí Minh phát triển toàn diện, có đủ phẩm chất để quản trị rủi ro và đủ năng lực để đưa Thành phố bứt phá trong kỷ nguyên mới.

Nhìn nhận tầm quan trọng chiến lược của sự nghiệp phát triển con người, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đúc kết *"Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người"*[8]. Quan điểm ấy khẳng định "trồng người" là một quá trình lâu dài, liên tục, đòi hỏi sự đầu tư kiên trì, căn cơ và tầm nhìn xa rộng của cả hệ thống chính trị. Đối với Thành phố Hồ Chí Minh, việc quán triệt tư tưởng "trồng người" trong việc xây dựng và định hình "Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới" không dừng lại ở việc đúc kết những nét đặc trưng tính cách hay chuẩn mực đạo đức, mà chính là phương thức căn cơ để hiện thực hóa qua những con người Thành phố mang tinh thần *Năng động, Sáng tạo, Nghĩa tình, Cởi mở, Dám nghĩ, Biết làm* và luôn thượng tôn pháp luật.

Tư tưởng Hồ Chí Minh còn đặc biệt nhấn mạnh ý chí tự lực, tự cường, *"đem sức ta mà tự giải phóng cho ta"*. Người luôn căn dặn phải khơi dậy sức mạnh toàn dân, lấy tinh thần cống hiến và lòng tự hào dân tộc làm động lực vượt qua mọi gian khó. Khi soi chiếu vào bản sắc vùng đất Nam Bộ, tinh thần ấy đã đúc kết nên những đặc tính cốt lõi của cư dân Thành phố: *Bao dung, Cởi mở, Kiên cường, Tiên phong, Khát vọng*. Tinh thần *"lấy dân làm gốc"* chính là tiền đề để Đảng bộ Thành phố đề

---

[6] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 9, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 249 (*Diễn văn đọc tại Lễ khai mạc Trường Âm nhạc Việt Nam, 1955*).

[7] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 12, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 547 (*Nói chuyện tại Lễ kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng, 1960*).

[8] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 9, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 249 (*Diễn văn đọc tại Lễ khai mạc Trường Âm nhạc Việt Nam, 1955*).

ra chủ trương xây dựng Không gian văn hóa Hồ Chí Minh. Không gian văn hóa Hồ Chí Minh không chỉ là các thiết chế văn hóa vật thể, mà quan trọng hơn là không gian phi vật thể, nơi tư tưởng, đạo đức, phong cách của Bác thấm sâu vào nếp sống, nếp nghĩ, thành chuẩn mực ứng xử thường nhật của mỗi người dân. **Sự tôn kính đối với Bác và Không gian văn hóa Hồ Chí Minh không chỉ là niềm tự hào mà còn là môi trường nuôi dưỡng, chuyển hóa các giá trị *"Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Cống hiến, Tự cường, Tiên phong, Khát vọng"* thành chuẩn mực hành vi thường nhật của mỗi công dân Thành phố mang tên Bác,** nuôi dưỡng, thôi thúc người dân Thành phố luôn mang trong mình tinh thần đi đầu, sẵn sàng nhận lấy sứ mệnh mở đường vì cả nước.

3. Chủ trương, đường lối của Đảng và thể chế đặc thù dành cho Thành phố Hồ Chí Minh

3.1. Sự phát triển tư duy lý luận của Đảng về văn hóa, con người qua các kỳ Đại hội

Sự chuyển biến trong tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Việt Nam về văn hóa và con người là cơ sở lý luận xuyên suốt, đặt nền móng cho việc xác định các thành tố giá trị con người Thành phố qua từng giai đoạn phát triển của đất nước.

Ngay từ thời kỳ đầu đổi mới, Đảng ta đã từng bước nhận thức sâu sắc về vai trò nhân tố con người. Đại hội VIII của Đảng (1996) đánh dấu bước ngoặt khi khẳng định *"nguồn lực con người là yếu tố cơ bản cho sự phát triển nhanh và bền vững"*[9]. Yêu cầu đặt ra là phải xây dựng con người Việt Nam có tinh thần yêu nước, tự cường dân tộc, có trách nhiệm xã hội, có tri thức và năng lực lao động thích ứng với nền kinh tế thị trường.

Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII của Đảng xác định xây dựng con người Việt Nam trong giai đoạn mới với những đức tính chủ yếu là "Có tinh thần yêu nước, tự cường dân tộc, phấn đấu vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có ý chí vươn lên đưa đất nước thoát khỏi nghèo nàn lạc hậu, đoàn kết với Nhân dân thế giới trong sự nghiệp đấu tranh vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội; có ý thức tập thể, đoàn kết, phấn đấu vì lợi ích chung; có lối sống lành mạnh, nếp sống văn minh, cần kiệm, trung thực, nhân nghĩa, tôn trọng kỷ cương phép nước, quy ước của cộng đồng, có ý thức bảo vệ và cải thiện môi trường sinh thái; lao động chăm chỉ với lương tâm nghề nghiệp, có kỹ thuật, sáng tạo, năng suất cao vì lợi ích của bản thân, gia đình, tập thể và xã hội; thường xuyên học tập, nâng cao hiểu biết, trình độ chuyên môn, trình độ thẩm mỹ và thể lực"[10].

Đến các kỳ Đại hội IX, X và XI, quan điểm của Đảng ta ngày càng hoàn thiện khi đặt phát triển văn hóa, xây dựng con người trong sự gắn kết hài hòa với phát

[9] Đảng Cộng sản Việt Nam (1996), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
[10] Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd, 1998, t57, tr306 - 307.

triển kinh tế - xã hội; nhấn mạnh việc hình thành lối sống có văn hóa, trọng nghĩa tình, trung thực, kỷ cương, có tư duy sáng tạo và tác phong công nghiệp. Đây chính là tiền đề lý luận quan trọng để Thành phố, một trung tâm kinh tế, văn hóa lớn soi vào và đúc kết những đặc tính tiêu biểu của cư dân đô thị hiện đại.

Nền tảng lý luận trực tiếp cho việc xây dựng Hệ giá trị con người chính là Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước, đã đánh dấu bước ngoặt tư duy lý luận quan trọng của Đảng khi đặt "con người" song hành cùng "văn hóa" trong một mục tiêu thống nhất. Nghị quyết khẳng định "Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là sức mạnh nội sinh, động lực quan trọng để phát triển đất nước; xây dựng văn hóa phải lấy con người làm trung tâm, hoàn thiện con người là mục tiêu tối thượng"[11]. Nghị quyết đã xác định rõ mục tiêu xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, trọng tâm là bồi dưỡng tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, đạo đức, lối sống và nhân cách; chỉ ra các giá trị đặc trưng cần hướng tới của con người Việt Nam thời kỳ mới: *Yêu nước, Nhân ái, Nghĩa tình, Trung thực, Sáng tạo, Kỷ cương, Trách nhiệm.* Nhóm giá trị truyền thống và chuẩn mực đạo đức "*Yêu nước, Nhân ái, Nghĩa tình, Trung thực, Kỷ cương, Trách nhiệm"* trong Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được kế thừa trực tiếp từ khung cơ sở lý luận của Nghị quyết số 33-NQ/TW.

Đến Đại hội XII của Đảng cũng xác định nhiệm vụ "Đúc kết và xây dựng hệ giá trị văn hóa và hệ giá trị chuẩn mực của con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; tạo môi trường và điều kiện để phát triển về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật"[12].

Ngày 04 tháng 6 năm 2020, Bộ Chính trị ban hành Kết luận số 76-KL/TW về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, trong đó nhấn mạnh "Xây dựng và phát triển văn hóa, con người là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của cả hệ thống chính trị. Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh"[13].

---

[11] Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (2014), *Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09 tháng 6 năm 2014 của Hội nghị Trung ương 9 khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*, Hà Nội.

[12] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội.

[13] Bộ Chính trị (2020), *Kết luận số 76-KL/TW ngày 04 tháng 6 năm 2020 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI*, Hà Nội.

Trên cơ sở mối quan hệ giữa văn hóa với con người, Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định: "Khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc"[14]; đồng thời, coi trọng xây dựng và phát huy niềm tự hào dân tộc, ý chí tự cường, sức sáng tạo, tinh thần cống hiến vì đất nước, khát vọng phát triển thịnh vượng, lòng nhân ái, sự đồng thuận xã hội, tạo sức mạnh tổng hợp thúc đẩy đất nước phát triển nhanh và bền vững. Đây là nội dung được nhấn mạnh và nhắc đến nhiều lần, thể hiện quyết tâm chính trị cao của Đảng trong phát huy giá trị văn hóa gắn với sức mạnh con người Việt Nam thời kỳ mới, phù hợp với xu thế phát triển khách quan của thời đại, sát với thực tiễn đất nước. Đặc biệt, tư duy lý luận của Đảng tại Đại hội XIII đã đạt đến tầm cao mới khi lần đầu tiên đưa cụm từ "Khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc" và "Sức mạnh nội sinh của văn hóa, con người" thành động lực trung tâm của chiến lược phát triển. Đại hội XIII yêu cầu tập trung nghiên cứu, xác định và triển khai xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam.

Tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc ngày 24 tháng 11 năm 2021, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đúc kết, khái quát các giá trị con người Việt Nam gồm: *Yêu nước, Đoàn kết, Tự cường, Nghĩa tình, Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Sáng tạo.* Chính định hướng này đã mở đường và thúc đẩy Thành phố Hồ Chí Minh chủ động cụ thể hóa Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới, một bộ phận cấu thành vừa mang đầy đủ đặc trưng chung của con người Việt Nam, vừa có những sắc thái đặc thù không thể hòa lẫn của vùng đất Nam Bộ, Thành phố Hồ Chí Minh.

Bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, tư duy lý luận của Đảng tiếp tục được nâng tầm qua Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, nhiệm kỳ 2026 - 2031. Đại hội đặt ra yêu cầu huy động tối đa mọi nguồn lực, khơi dậy tinh thần tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường và tự hào dân tộc. Đối với con người Thành phố Hồ Chí Minh, lực lượng tiên phong ở đô thị đầu tàu, đòi hỏi phải hình thành những phẩm chất đột phá *Khát vọng, Tiên phong, Hội nhập, Cống hiến,* sẵn sàng chủ động tham gia vào cuộc cách mạng công nghệ, chuyển đổi số, chuyển đổi xanh và quản trị đô thị thông minh.

Ngay sau Đại hội XIV của Đảng, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07 tháng 01 năm 2026 về phát triển văn hóa Việt Nam đã khẳng định văn hóa và con người không chỉ là nền tảng tinh thần, mà còn là trụ cột, hệ điều tiết và là nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn thúc đẩy sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước. Nghị quyết số 80-NQ/TW đặt con người ở vị trí trung tâm,

---

[14] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Tập I, II, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

vừa là chủ thể sáng tạo, vừa là mục tiêu thụ hưởng văn hóa; đồng thời nhấn mạnh yêu cầu phát triển văn hóa gắn liền với chuyển đổi số, xây dựng môi trường văn hóa hiện đại và khơi thông sức mạnh mềm quốc gia. Đây chính là cơ sở lý luận đột phá và trực tiếp để Thành phố Hồ Chí Minh cụ thể hóa Khung hệ giá trị con người Thành phố, bảo đảm sự gắn kết giữa bản sắc truyền thống với tinh thần *Hiện đại*, *Tiên phong* và *Khát vọng* vươn mình trong kỷ nguyên mới.

Bên cạnh các cơ sở lý luận từ các Nghị quyết của Đảng, việc thể chế hóa và tổ chức triển khai đồng bộ các hệ giá trị ở cấp quốc gia đã được cụ thể hóa bằng Quyết định số 1189/QĐ-TTg ngày 02 tháng 7 năm 2026 của Thủ tướng Chính phủ về Ban hành Kế hoạch triển khai đồng bộ hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình, chuẩn mực con người Việt Nam. Trong đó, xác định các nội dung của các hệ giá trị: "Hệ giá trị quốc gia *(hòa bình, thống nhất, độc lập, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, hạnh phúc)* định hướng lý tưởng, mục tiêu và khát vọng phát triển đất nước, bồi đắp lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc, ý thức công dân, tinh thần thượng tôn pháp luật, trách nhiệm xã hội, tinh thần đoàn kết, ý chí tự lực, tự cường và trách nhiệm xây dựng, bảo vệ Tổ quốc; Hệ giá trị văn hóa *(dân tộc, dân chủ, nhân văn, khoa học)* tạo nền tảng tinh thần của xã hội, bồi dưỡng lòng nhân ái, nghĩa tình, trung thực, khoan dung, tôn trọng sự khác biệt, lối sống văn minh, tinh thần dân chủ, tư duy khoa học, năng lực sáng tạo và trách nhiệm giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc; Hệ giá trị gia đình *(ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh)* là môi trường đầu tiên hình thành và nuôi dưỡng nhân cách con người, vun đắp tình yêu thương, sự tôn trọng, bình đẳng, chia sẻ, trách nhiệm, hiếu thảo, thủy chung và sự gắn kết giữa các thành viên; Chuẩn mực con người Việt Nam *(yêu nước, đoàn kết, tự cường, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ cương, sáng tạo)* là sự kết tinh các giá trị quốc gia, văn hóa và gia đình, được thể hiện qua các phẩm chất cốt lõi: yêu nước, đoàn kết, tự cường, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ cương, sáng tạo, khát vọng vươn lên và tinh thần cống hiến.

Quyết định số 1189/QĐ-TTg có ý nghĩa quan trọng, tạo hành lang pháp lý và lộ trình thực thi thống nhất trên phạm vi toàn quốc nhằm đưa các giá trị lý luận thẩm thấu sâu rộng vào đời sống xã hội. Đối với Thành phố Hồ Chí Minh, Quyết định số 1189/QĐ-TTg chính là căn cứ thực thi trực tiếp, định hướng cho Thành phố trong việc hiện thực hóa Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh thời đại mới. Việc quán triệt Kế hoạch của Thủ tướng Chính phủ bảo đảm cho quá trình xây dựng chuẩn mực con người Thành phố không vận động riêng lẻ, mà đặt trong mối quan hệ hữu cơ, gắn kết chặt chẽ với hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và hệ giá trị gia đình Việt Nam; đồng thời, tạo cơ sở để Thành phố cụ thể hóa thành các tiêu chí, thước đo đo lường hành vi và chính sách phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

3.2. Sứ mệnh đầu tàu và các chủ trương, cơ chế đặc thù Trung ương giao cho Thành phố Hồ Chí Minh

Nghiên cứu Khung Hệ giá trị con người Thành phố tiếp tục được đặt trên cơ sở lý luận từ các chủ trương lớn từ Bộ Chính trị, Quốc hội, Chính phủ dành riêng cho Thành phố Hồ Chí Minh, đây chính là sự "đặt hàng" của quốc gia đối với sứ mệnh, năng lực và tiềm năng phát triển của đô thị đặc biệt.

Nghị quyết số 31-NQ/TW ngày 30 tháng 12 năm 2022 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã xác định rõ vị thế Thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa, giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ, là đầu tàu, động lực, có sức hút và sức lan tỏa lớn của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và cả nước. Bộ Chính trị yêu cầu Thành phố Hồ Chí Minh phải phát huy mạnh mẽ truyền thống cách mạng *Kiên cường*, *Đoàn kết*, *Năng động*, *Sáng tạo*. Đặc biệt, Nghị quyết số 31-NQ/TW nhấn mạnh sứ mệnh của Thành phố là phải vượt qua các mâu thuẫn của quá trình phát triển, đi đầu trong đổi mới *Sáng tạo*, *Hội nhập* quốc tế. Về mặt lý luận, Nghị quyết số 31-NQ/TW đòi hỏi con người Thành phố không chỉ có phẩm chất *Yêu nước, Đoàn kết, Nghĩa tình* mà bắt buộc phải có sức mạnh nội sinh vượt trội *Tự cường, Hội nhập, Tiên phong, Cống hiến*. Con người Thành phố phải là lực lượng nòng cốt thực hiện khát vọng đưa Thành phố phát triển vươn tầm so với các đô thị lớn trên thế giới.

Quốc hội ban hành Nghị quyết số 98/2023/QH15 thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố chính là trao cho Thành phố cơ hội lớn hơn để bứt phá. Tuy nhiên, cơ chế đặc thù chỉ có thể thành công nếu có "những con người đặc thù" đủ năng lực và phẩm chất để vận hành. Nghị quyết số 98/2023/QH15 phân cấp, phân quyền mạnh mẽ, chấp nhận cho Thành phố thử nghiệm những mô hình mới chưa từng có tiền lệ. Điều này đặt ra yêu cầu lý luận trực tiếp đối với Hệ giá trị con người Thành phố phải xây dựng đội ngũ nhân lực và công dân có tinh thần *Dám nghĩ, Biết làm,* dám dấn thân, không né tránh rủi ro vì lợi ích chung; phải đề cao phẩm chất *Trách nhiệm, Kỷ cương, Trung thực*, **liêm chính và có trí tuệ quản trị hiện đại nhằm kiểm soát rủi ro, tháo gỡ các điểm nghẽn thể chế vì lợi ích chung.**

Ngày 19 tháng 5 năm 2026, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 09-NQ/TW về xây dựng và phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới, đánh dấu một dấu mốc lịch sử quan trọng, định hình toàn bộ lộ trình vươn mình của Thành phố hướng tầm nhìn: Đến năm 2030*,* Thành phố là đô thị văn minh, hiện đại, năng động, sáng tạo, trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, logistics, hội nhập quốc tế, năng động, đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, có vị trí nổi trội ở khu vực Đông Nam Á; đến năm 2045, Thành phố là đô thị văn minh, hiện đại, năng động, sáng tạo; trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo của châu Á, là điểm đến

hấp dẫn toàn cầu, văn hóa, xã hội phát triển đặc sắc, chất lượng cuộc sống cao, hội nhập quốc tế sâu rộng; và hướng đến 100 năm giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, năm 2075, Thành phố là đô thị toàn cầu, thông minh, hiện đại, phát triển toàn diện, ngang tầm các đô thị phát triển trên thế giới, tăng trưởng xanh, bền vững, chất lượng cuộc sống cao, thích ứng tốt với biến đổi khí hậu. Nghị quyết số 09-NQ/TW đã nâng tầm các nghị quyết trước đó bằng việc đặt Thành phố Hồ Chí Minh vào vị trí hạt nhân tiên phong trong kỷ nguyên mới của dân tộc; yêu cầu Thành phố phải chuyển đổi mô hình tăng trưởng dựa trên tri thức, dữ liệu, công nghệ cao, chuyển đổi xanh và xây dựng thể chế đô thị đặc biệt vượt trội. Đối với việc nghiên cứu Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới, Nghị quyết số 09-NQ/TW cung cấp các luận điểm mang tính quyết định, con người là động lực của siêu đô thị, để vận hành một đô thị tầm cỡ quốc tế, con người Thành phố không thể dừng lại ở tư duy truyền thống mà bắt buộc phải sở hữu tư duy toàn cầu, với tinh thần *Tự cường, Thích ứng, Tiên phong, Khát vọng;* Nghị quyết số 09-NQ/TW tạo định hướng để cán bộ, người dân phát huy giá trị *Dám nghĩ, Biết làm, Sáng tạo*, *dám chịu trách nhiệm* vì sự phát triển chung và dù phát triển kinh tế số, kinh tế dữ liệu hay trí tuệ nhân tạo, con người Thành phố Hồ Chí Minh vẫn giữ vững giá trị cốt lõi *Yêu nước, Đoàn kết, Nhân ái, Nghĩa tình, Bao dung, Cởi mở*, đảm bảo sự phát triển hài hòa.

Ngày 24 tháng 8 năm 2026, Quốc hội thông qua Luật Phát triển đô thị, đã tạo thêm cơ sở pháp lý cho sự phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh trong thời kỳ mới. Thành phố Hồ Chí Minh không chỉ có thêm các cơ chế đặc thù mà đang được đặt vào một khung thể chế mới đó là có quyền quyết định lớn hơn, không gian phát triển rộng hơn và trách nhiệm cũng cao hơn. Để tận dụng các điều kiện mới này, Thành phố sẽ phải đặt con người làm trung tâm của mọi quyết sách phát triển bền vững; xây dựng và phát triển Thành phố với không gian sống hiện đại, kỷ cương nhưng vẫn giữ vững bản sắc nghĩa tình đặc trưng của vùng đất phương Nam; phải đổi mới tư duy, chuyển từ cách làm thụ động sang chủ động kiến tạo các mô hình phát triển mới; tận dụng tối đa không gian pháp lý mở để vận hành các lĩnh vực kinh tế số, tài chính, đô thị thông minh; con người Thành phố cần phát huy các giá trị cốt lõi tính *Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm* vì lợi ích chung, tinh thần *Trách nhiệm* và giải trình cao, cùng ý thức tuân thủ pháp luật kết hợp gắn kết cộng đồng văn minh; những điều này đã được tiếp thu, bồi đắp để bổ sung, hoàn thiện vào Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới.

4. Sự kế thừa, chủ động đổi mới và kết tinh tư duy lý luận của Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh

Là một đô thị đặc biệt, một trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học công nghệ, qua các kỳ Đại hội, Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh luôn quán triệt sâu sắc các Nghị quyết của Trung ương, đồng thời vận dụng sáng tạo vào thực tiễn

địa phương để liên tục bổ sung, hoàn thiện các định hướng xây dựng con người Thành phố.

Trong những năm đầu đổi mới và đẩy mạnh công nghiệp hóa, các kỳ Đại hội VI, VII, VIII của Đảng bộ Thành phố đã đúc kết bài học quan trọng nhất, sức mạnh của Thành phố bắt nguồn từ tính *Năng động*, tinh thần chủ động *Sáng tạo*, *Dám nghĩ*, dám làm của cán bộ và Nhân dân Thành phố. **Khi cơ chế quan liêu, bao cấp không còn phù hợp với thực tiễn,** chính tinh thần xé rào vì lợi ích chung, **sự đi trước, đột phá,** *Kiên cường* và *Cầu tiến* của Nhân dân Thành phố đã mở đường cho nhiều chính sách đổi mới của cả nước. Đây chính là gốc lý luận để đưa các giá trị *Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm*, *Kiên cường, Cầu tiến* vào nhóm giá trị hiện đại trong Khung hệ giá trị con người Thành phố.

Tại Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ IX, nhiệm kỳ 2010 - 2015, đã chính thức hệ thống hóa và khẳng định các tính chất tiêu biểu của Thành phố và con người Thành phố. Việc đưa yếu tố *Nghĩa tình* vào văn kiện Đại hội là một sự đúc kết lý luận quan trọng, *Nghĩa tình* chính là chất keo gắn kết cộng đồng cư dân đa dạng từ khắp mọi miền đất nước hội tụ về đây, là biểu hiện cao đẹp của truyền thống *Nhân ái*, *Bao dung* của dân tộc Việt Nam trên vùng đất Nam Bộ.

Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ X, nhiệm kỳ 2015 - 2020, xác định rõ "Xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình"[15]. Mục tiêu này không chỉ định hướng phát triển đô thị mà còn đặt ra yêu cầu xây dựng con người Thành phố có lối sống văn minh, ý thức chấp hành pháp luật, tinh thần trách nhiệm, kỷ cương, ứng xử có văn hóa và ý thức cộng đồng; đồng thời phát huy truyền thống *Nghĩa tình, Nhân ái, Sẻ chia*, **hợp tác** thể hiện qua các chính sách an sinh xã hội và sự chung sức của cộng đồng trong chăm lo đời sống Nhân dân, hỗ trợ những người có hoàn cảnh khó khăn, ứng phó với thiên tai, dịch bệnh.

Đại hội XI Đảng bộ Thành phố đã tạo bước đột phá quan trọng về lý luận và thực tiễn khi lần đầu tiên xác lập chủ trương xây dựng Không gian văn hóa Hồ Chí Minh, với mục tiêu "làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh thấm sâu vào người dân Thành phố, trở thành nguồn sức mạnh nội sinh, đặc trưng văn hóa, nét đẹp của con người Thành phố mang tên Bác"[16]. Đây là chủ trương có ý nghĩa chiến lược, tạo môi trường để việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được cụ thể hóa trong các thiết chế văn hóa, trường học, cơ quan, doanh nghiệp và cộng đồng dân cư, qua đó chuyển hóa **lòng biết ơn, tự hào và tôn kính thành** các giá trị *Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Cống hiến, Tự cường, Tiên phong, Khát vọng*... **trong** nhận thức, lối sống và

[15] Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2015), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ X (nhiệm kỳ 2015 - 2020)*, TP. Hồ Chí Minh.
[16] Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ XI (nhiệm kỳ 2020 - 2025)*, TP. Hồ Chí Minh.

hành vi hằng ngày. Vì vậy, nghiên cứu và xây dựng Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh không thể tách rời Không gian văn hóa Hồ Chí Minh, bởi đây chính là môi trường văn hóa quan trọng để nuôi dưỡng, thực hành và lan tỏa các giá trị, góp phần hình thành con người Thành phố năng động, sáng tạo, tiên phong, hội nhập, sống có trách nhiệm với cộng đồng, lấy lợi ích và hạnh phúc của Nhân dân làm mục tiêu hướng đến. Đồng thời, yêu cầu xây dựng Thành phố trở thành trung tâm kinh tế, tài chính, dịch vụ, khoa học - công nghệ của khu vực Đông Nam Á càng đặt ra đòi hỏi phát huy nguồn nhân lực có bản lĩnh, khát vọng, sáng tạo, tiên phong và năng lực hội nhập, đáp ứng yêu cầu phát triển Thành phố trong thời đại mới.

Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030, được tiến hành sau khi hoàn thành việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy trên địa bàn Thành phố. Văn kiện Đại hội xác định giai đoạn 2025 - 2030 là thời kỳ tăng tốc, bứt phá toàn diện. Tư tưởng chỉ đạo của Đại hội đặt con người Thành phố ở vị trí hạt nhân của mô hình phát triển mới. Yêu cầu đặt ra là phải xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao, có tư duy toàn cầu nhưng giữ vững cội nguồn dân tộc. Con người Thành phố trong giai đoạn mới phải hội tụ đủ bản lĩnh *Dám nghĩ, Biết làm, dám chịu trách nhiệm*, có năng lực đổi mới *Sáng tạo* vượt trội để đưa Thành phố khẳng định vị thế trung tâm kinh tế - tài chính của khu vực. Tinh thần Đại hội lần thứ I, trực tiếp chuyển hóa các giá trị lý luận thành chuẩn mực hành động hằng ngày, thúc đẩy đội ngũ cán bộ, công chức cơ sở rèn luyện phẩm chất hiểu dân, sâu sát thực tiễn, *Kỷ cương, Trách nhiệm, Cầu tiến*; khơi dậy trong lòng Nhân dân Thành phố ý thức công dân đô thị *Văn minh, Hội nhập, Tự cường, Cống hiến*, cùng chung tay đưa chính quyền số, không gian sống xanh và Không gian văn hóa Hồ Chí Minh vào từng địa bàn dân cư.

Ngoài Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố các thời kỳ, việc chuyển hóa các định hướng lý luận từ đường lối của Đảng thành hệ thống chính sách cụ thể trên địa bàn Thành phố đã tạo ra hành lang thực tiễn vững chắc, giúp định hình nên Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới. Tính cách đặc trưng *"Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm"* của con người Thành phố không phải là yếu tố bẩm sinh hay tự nhiên có được, mà được tôi luyện trực tiếp qua quá trình triển khai các cơ chế, chính sách mang tính đột phá, đột phá thể chế và thí điểm mô hình mới. Lịch sử phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh gắn liền với những chủ trương vì lợi ích chung trong giai đoạn đầu đổi mới, mở đường cho nhiều cơ chế quản lý kinh tế của cả nước. Bước sang giai đoạn hiện nay, tinh thần ấy tiếp tục được thể chế hóa thông qua việc chủ động đề xuất và quyết liệt triển khai các cơ chế đặc thù. Việc hiện thực hóa các chủ trương phân cấp, phân quyền mạnh mẽ, chấp nhận cho Thành phố thí điểm những chính sách chưa có tiền lệ trong quản trị đô thị, thu hút nguồn lực và phát triển hạ tầng đã đặt đội ngũ cán bộ, công chức cùng tầng lớp doanh nhân, người lao động vào tâm thế chủ động, sẵn sàng vượt qua giới hạn an toàn truyền thống. Trong bối cảnh đó, chính sách khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng

động, sáng tạo, dám dấn thân vì lợi ích chung theo tinh thần các chỉ thị, kết luận của Trung ương và Thành ủy đã trở thành tinh thần quan trọng, khuyến khích cán bộ đổi mới, sáng tạo và dám nghĩ, dám làm. Con người Thành phố qua đó không chỉ dừng lại ở tư tưởng *Dám nghĩ* mà bắt buộc phải nâng tầm năng lực thực tiễn thành *Biết làm*, vận dụng khoa học - công nghệ, dữ liệu số và tri thức quản trị hiện đại để tháo gỡ các điểm nghẽn, giải quyết các bài toán phức tạp của một siêu đô thị.

Đối với đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và đảng viên giữ vị trí hạt nhân đặc biệt quan trọng, vừa là chủ thể trực tiếp vận hành hệ thống chính trị, vừa là lực lượng đi đầu lan tỏa các chuẩn mực đạo đức vào đời sống xã hội. Yêu cầu đặt ra cho người cán bộ Thành phố trong thời đại mới là phải không ngừng tu dưỡng đạo đức công vụ, lấy sự tận tụy, liêm chính, kỷ cương và tinh thần phụng sự Nhân dân làm nền tảng cốt lõi trong mọi hành vi ứng xử, coi sự hài lòng cùng niềm tin của người dân và doanh nghiệp là thước đo cao nhất cho hiệu quả công tác. Đứng trước những đòi hỏi phức tạp của một siêu đô thị đang chuyển đổi mô hình tăng trưởng dựa trên kinh tế tri thức và công nghệ số, phẩm chất công vụ không thể dừng lại ở việc tuân thủ quy trình thụ động, mà bắt buộc phải vươn lên tầm cao của tư duy kiến tạo, năng động, cởi mở và chủ động đồng hành cùng thực tiễn. Tinh thần đó đòi hỏi việc luận giải nhóm giá trị hiện đại phải được gắn kết hữu cơ với giá trị *Dám nghĩ, Biết làm* trong mối quan hệ chặt chẽ với Kết luận số 14-KL/TW ngày 22 tháng 9 năm 2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung. *Dám nghĩ* phản ánh bản lĩnh chính trị vững vàng, tư duy đột phá, không bằng lòng với tư duy lối mòn hay dùng lý do "chưa có tiền lệ" để né tránh các "điểm nghẽn" phát triển*; Biết làm* chính là năng lực thực thi sắc bén, trí tuệ quản trị hiện đại, am hiểu sâu sắc pháp luật để xây dựng quy trình thí điểm bài bản, khoa học và kiểm soát hiệu quả rủi ro. Sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa tinh thần *Dám nghĩ, Biết làm* không chỉ giúp giữ vững bản sắc cách mạng và truyền thống năng động, sáng tạo vốn có của con người Thành phố Hồ Chí Minh, mà còn bảo đảm cho mọi quyết sách đột phá luôn nằm trong khuôn khổ kỷ cương, minh bạch, biến dũng khí và trí tuệ của đội ngũ cán bộ, đảng viên thành động lực thực tế tháo gỡ khó khăn, kiến tạo thể chế vượt trội, góp phần thúc đẩy Thành phố phát triển trong giai đoạn mới.

Tinh thần đổi mới đột phá trong phát triển kinh tế, các chính sách an sinh xã hội mang tính nhân văn sâu sắc của Thành phố chính là bệ đỡ thực tiễn khắc hoạ rõ nét nhóm giá trị *Nhân ái, Nghĩa tình, Bao dung, Trách nhiệm*. Thành phố Hồ Chí Minh là nơi khởi xướng và kiên trì theo đuổi các chương trình xã hội mang tầm vóc lịch sử như chương trình "Xóa đói giảm nghèo", một chủ trương sau này đã trở thành phong trào lan tỏa ra toàn quốc. Bằng việc ban hành các chính sách an sinh đặc thù, nâng chuẩn nghèo **đa chiều, mở** rộng các gói chăm sóc sức khỏe, hỗ trợ nhà ở xã hội, chăm lo cho công nhân, người lao động nhập cư và các đối tượng yếu thế, Thành phố đã biến lòng *Nhân ái* truyền thống thành trách nhiệm thể chế cụ thể. Sự phối

hợp giữa nguồn lực ngân sách nhà nước và sức mạnh xã hội hóa trong các phong trào vì người nghèo, các quỹ đền ơn đáp nghĩa hay những chiến dịch cứu trợ thiên tai đã chứng minh rằng, tính *Nghĩa tình* là một nét văn hóa ứng xử, một triết lý phát triển bao trùm. Cư dân Thành phố, dù ở bất kỳ tầng lớp nào, đều tìm thấy cơ hội thực hành sự sẻ chia, *Bao dung*, đón nhận người dân từ khắp mọi miền Tổ quốc về đây sinh sống và lập nghiệp, từ đó củng cố sự gắn kết cộng đồng bền chặt.

Bên cạnh đó, các chủ trương chuyển đổi mô hình phát triển hướng tới đô thị thông minh, xanh, bền vững và hội nhập quốc tế sâu rộng cũng đang đặt ra những yêu cầu mới đối với phẩm chất công dân. Việc Thành phố tập trung thực hiện các chiến lược chuyển đổi số toàn diện, đẩy mạnh kinh tế tri thức, kinh tế tuần hoàn và cải cách hành chính đã chủ động rèn luyện cho người dân tinh thần *Tự cường, Hội nhập, Văn minh, Hiện đại*. Cư dân Thành phố buộc phải thích ứng, hội nhập linh hoạt với các phương thức giao tiếp số, nâng cao trình độ tri thức, năng lực công nghệ và tác phong làm việc công nghiệp. Tinh thần *Cầu tiến, Hiếu học* được kích hoạt mạnh mẽ khi Thành phố triển khai các chính sách thu hút nhân tài, phát triển hệ thống giáo dục - đào tạo chất lượng cao và khuyến khích học tập suốt đời. Đồng thời, các phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa, bảo vệ môi trường đô thị và chấp hành pháp luật đã từng bước hình thành nên nếp sống văn minh, tinh thần thượng tôn pháp luật và ý thức tự giác của công dân đô thị hiện đại.

5. Tiếp thu hệ thống lý luận cốt lõi từ Hội thảo quốc gia "Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới"

Trong quá trình nghiên cứu xây dựng Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh thời đại mới, Ban Tuyên giáo Thành ủy đã nghiên cứu tổng thể cơ sở lý luận và tổng hợp, tiếp thu các nội dung, cơ sở khoa học, trí tuệ từ các nhà nghiên cứu, chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý văn hóa tại Hội thảo quốc gia "Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới" do Ban Tuyên giáo Trung ương, Hội đồng Lý luận Trung ương, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Viện hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đồng tổ chức vào tháng 11 năm 2022. Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh đã cụ thể hóa tính khoa học và thực tiễn từ các kết quả nghiên cứu lý luận, đứng trên nền tảng chỉnh thể hữu cơ của các hệ giá trị quốc gia, đóng vai trò là sự cụ thể hóa sinh động và làm giàu thêm giá trị con người Việt Nam trên vùng đất Nam Bộ năng động, nghĩa tình. Để luận giải cơ sở lý luận được đúc kết tại Hội thảo, vận dụng để xây dựng Khung hệ giá trị con người Thành phố, trước hết là nhìn nhận mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại chặt chẽ giữa bốn hệ giá trị căn bản gồm hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam.

Bốn hệ giá trị này tạo thành một chỉnh thể kiến trúc thượng tầng văn hóa - xã hội hoàn chỉnh. Trong cấu trúc đó, hệ giá trị quốc gia đóng vai trò là mục tiêu, quy

định định hướng chiến lược và khát vọng chung của cả dân tộc; hệ giá trị văn hóa là nền tảng tinh thần, chứa đựng bản sắc, chiều sâu tri thức và sức mạnh mềm; hệ giá trị gia đình là môi trường nuôi dưỡng, nơi thẩm thấu, trao truyền và hình thành nhân cách ban đầu; còn chuẩn mực con người chính là hạt nhân trung tâm, vừa là sản phẩm kết tinh vừa là chủ thể trực tiếp vận hành, hiện thực hóa ba hệ giá trị còn lại. Không có con người phát triển toàn diện với những phẩm chất chuẩn mực thì sẽ không thể vận hành các giá trị quốc gia hay gia đình. Ngược lại, nếu tách rời khỏi môi trường văn hóa, gia đình và các định hướng quốc gia, con người sẽ mất đi điểm tựa giá trị và phương hướng phát triển. Về mặt lý luận, hệ giá trị con người là một cấu thành đặc biệt, đóng vai trò hạt nhân và có tính thẩm thấu cao nhất trong tổng thể hệ thống giá trị xã hội *(bao gồm: hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị xã hội, hệ giá trị gia đình, hệ giá trị cộng đồng, hệ giá trị dân tộc, hệ giá trị đạo đức, hệ giá trị chính trị...).* Tùy thuộc vào góc độ tiếp cận, lĩnh vực nghiên cứu và chủ thể xem xét, mỗi hệ giá trị sẽ bao hàm những tập hợp giá trị khác nhau với cấu trúc và thứ bậc nhất định. Tuy nhiên, hệ giá trị con người luôn luôn giữ vị trí trung tâm. Bởi lẽ, con người vừa là sản phẩm của lịch sử - văn hóa, vừa là chủ thể sáng tạo ra mọi giá trị vật chất và tinh thần. Các giá trị quốc gia hay giá trị gia đình không thể tự thân vận động hay phát huy tác dụng nếu không được chuyển hóa, kết tinh và biểu hiện thông qua nhận thức, hành vi, thái độ và năng lực của con người.

Tiếp thu cơ sở khoa học trên, Ban Tuyên giáo Thành ủy đã chủ động vận dụng các thành tố chuẩn mực con người Việt Nam thời kỳ mới vào bối cảnh đặc thù của một siêu đô thị. Hầu hết các chuyên gia, nhà khoa học đều khẳng định những nội dung mà cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021, các chuẩn mực cốt lõi của con người Việt Nam đã được đúc kết bao gồm *Yêu nước, Đoàn kết, Tự cường, Nghĩa tình, Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương và Sáng tạo* là những giá trị cơ bản, chủ yếu, cốt lõi trong hệ giá trị con người Việt Nam hiện nay. Khi nghiên cứu xây dựng Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh, Ban đã tiếp thu các giá trị cốt lõi chung này để đưa vào Khung hệ giá trị con người Thành phố, đây chính là sự kế thừa trực tiếp từ hệ giá trị con người Việt Nam. Điều này đảm bảo tính thống nhất về mặt lý luận, khẳng định con người Thành phố Hồ Chí Minh trước hết là những công dân Việt Nam mang đầy đủ bản sắc, truyền thống đạo đức và lòng yêu nước nồng nàn của dân tộc.

Điểm mới trong việc tiếp thu các hệ giá trị quốc gia chính là sự chuyển hóa linh hoạt, mang tính bản địa hóa phù hợp với không gian văn hóa Nam Bộ và vị thế đầu tàu của Thành phố Hồ Chí Minh. Một hệ giá trị chuẩn mực quốc gia chỉ thực sự phát huy tác dụng khi được hòa vào đời sống thường nhật của từng địa phương, phản ánh khí chất và điều kiện tồn tại xã hội của cộng đồng cư dân nơi đó. Thành phố Hồ Chí Minh là nơi hội tụ cư dân từ khắp mọi miền đất nước, một vùng đất mở, giao thoa văn hóa mạnh mẽ và luôn đi đầu trong quá trình phát triển kinh tế. Do đó, việc kết

hợp chặt chẽ chuẩn mực con người Việt Nam với các đặc trưng nội sinh Nam Bộ để xây dựng nên nhóm giá trị về sức mạnh nội sinh *Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng* và *Bao dung, Cởi mở, Hiếu học, Cầu tiến*. Chất *Nghĩa tình* hay sự *Bao dung, Cởi mở* của người dân Thành phố chính là biểu hiện sinh động, cụ thể nhất của giá trị *Nhân ái* trong hệ giá trị con người Việt Nam nhưng thể hiện sự cởi mở, bao dung và sẻ chia của không gian đô thị phương Nam.

Bên cạnh đó, việc tiếp thu cơ sở khoa học về hệ giá trị còn thể hiện ở tư duy phát triển, gắn kết chuẩn mực con người với yêu cầu vận hành của hệ giá trị quốc gia trong kỷ nguyên vươn mình. Hệ giá trị quốc gia Việt Nam hướng tới các giá trị mục tiêu như hòa bình, thống nhất, độc lập, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh và hạnh phúc. Để đóng góp vào việc hiện thực hóa các giá trị quốc gia, con người Thành phố Hồ Chí Minh không thể dừng lại ở những phẩm chất đạo đức truyền thống hay lối sống nghĩa tình đơn thuần, mà còn phải có năng lực hành động, tinh thần đổi mới, khả năng thích ứng và năng lực hội nhập để chuyển hóa các giá trị thành những hành động, sáng kiến và kết quả cụ thể trong thực tiễn phát triển. Khung hệ giá trị đã hệ thống hóa yêu cầu này bằng việc thiết lập nhóm giá trị hiện đại, hội nhập và phát triển gồm "*Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm", "Tự cường, Hội nhập, Văn minh, Hiện đại"* và *"Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến"*. Đây chính là những phẩm chất công dân hiện đại, đóng vai trò năng lực hành động để cư dân Thành phố làm chủ khoa học công nghệ, vận hành chính quyền số, phát triển kinh tế tri thức và chủ động hội nhập toàn cầu.

Mối quan hệ giữa hệ giá trị gia đình và việc hình thành con người Thành phố Hồ Chí Minh cũng được tiếp thu dưới góc độ lý luận được tổng hợp từ Hội thảo. Gia đình là tế bào của xã hội, là môi trường đầu tiên giáo dục nhân cách và trao truyền các giá trị văn hóa. Trong bối cảnh đô thị hóa nhanh chóng, gia đình tại Thành phố Hồ Chí Minh chịu nhiều áp lực từ lối sống công nghiệp và sự xâm nhập của các luồng văn hóa ngoại lai. Việc đúc kết hệ giá trị con người Thành phố gắn liền với hệ giá trị gia đình gồm ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh, giúp tạo nền tảng văn hóa từ gia đình. Các phẩm chất như *Trung thực, Trách nhiệm, Nghĩa tình* hay *Kỷ cương* phải được rèn luyện, thẩm thấu ngay từ trong nếp nhà, từ mối quan hệ giữa các thế hệ trước khi trở thành chuẩn mực ứng xử ngoài xã hội. Ngược lại, một thế hệ công dân Thành phố *Sáng tạo, Văn minh, Hội nhập* sẽ lại là chủ thể kiến tạo nên những gia đình hiện đại, tiến bộ, đáp ứng yêu cầu của thời đại mới.

Việc tiếp thu cơ sở lý luận về xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam đã giúp Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh đạt được sự cân bằng giữa tính phổ biến và tính đặc thù, giữa kế thừa truyền thống và phát triển hiện đại, bảo đảm cho hệ giá trị con người Thành phố vừa mang đậm tính dân tộc, vừa giữ vững bản sắc Nam Bộ, vừa là động lực trực tiếp giải phóng sức sáng tạo của nhân tố con người, phục vụ đắc lực

cho sứ mệnh đưa Thành phố Hồ Chí Minh trở thành đô thị văn minh, hiện đại, trung tâm đổi mới sáng tạo và tự tin bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

6. Bài học kinh nghiệm quốc tế và thực tiễn các địa phương về định hình chuẩn mực công dân đô thị

Trong quá trình nghiên cứu, đúc kết Khung hệ giá trị con người Thành phố, Ban có chọn lọc bài học kinh nghiệm quốc tế và kinh nghiệm phát triển của các đô thị, địa phương tiêu biểu trong và ngoài nước, việc tham chiếu này giúp hệ giá trị con người Thành phố không chỉ kế thừa được tinh hoa quản trị nhân tố con người của nhân loại, mà còn chủ động khắc phục những nguy cơ lệch chuẩn, xói mòn văn hóa và đứt gãy liên kết xã hội do mặt trái của quá trình đô thị hóa và toàn cầu hóa gây ra.

Nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế cho thấy, nhiều quốc gia và đô thị lớn trên thế giới đã thành công trong việc tạo dựng sức mạnh phát triển bứt phá nhờ biết đặt việc định hình hệ giá trị con người vào vị trí hạt nhân của chiến lược phát triển quốc gia. Điển hình như Singapore, từ một đảo quốc nghèo tài nguyên thiên nhiên, xuất phát điểm đa sắc tộc và đa văn hóa phức tạp, đã vươn lên thành một trung tâm tài chính và tri thức hàng đầu thế giới. Bài học cốt lõi của Singapore chính là việc chủ động kiến tạo một hệ giá trị công dân chuẩn mực dựa trên sự kết hợp hài hòa giữa các giá trị đạo đức Á Đông, như tinh thần cộng đồng, tôn trọng kỷ cương, hiếu học, tiết kiệm, với tư duy quản trị hiện đại Tây phương, như tinh thần thượng tôn pháp luật, tính minh bạch, năng lực sáng tạo và hiệu quả công việc[17]. Singapore đã thể chế hóa các chuẩn mực con người thành quy tắc ứng xử đô thị bắt buộc, thông qua hệ thống pháp luật nghiêm minh kết hợp với giáo dục công dân từ nhà trường đến xã hội[18]. Điều này chứng minh rằng, đối với một đô thị hội tụ đa dạng cư dân như Thành phố Hồ Chí Minh, hệ giá trị con người bắt buộc phải có tính *Kỷ cương*, thượng tôn pháp luật và tinh thần *Trách nhiệm* xã hội cao. Nếu thiếu đi tính kỷ cương và chuẩn mực hành vi, tính cởi mở hay năng động dễ bị biến thành sự tự do tùy tiện, làm suy giảm năng lực quản trị của một siêu đô thị.

Một bài học kinh nghiệm quốc tế khác đến từ các siêu đô thị của Nhật Bản, tiêu biểu là Tokyo. Trong quá trình hiện đại hóa siêu tốc và hội nhập toàn cầu, Tokyo vẫn giữ vững được bản sắc văn hóa dân tộc độc đáo và sự gắn kết xã hội bền chặt. Bí quyết của Tokyo nằm ở khả năng chuyển hóa các giá trị truyền thống như sự trung thực, tinh thần trách nhiệm, lòng tự trọng, sự tận tụy và tinh thần kết nối cộng đồng

[17] *White Paper on Shared Values*, Quốc hội Singapore ban hành năm 1991, nhấn mạnh 5 giá trị cốt lõi: Đặt quốc gia/cộng đồng lên trên bản thân; Gia đình là tế bào cơ bản; Hỗ trợ cộng đồng và tôn trọng cá nhân; Đồng thuận thay vì xung đột; Hòa hợp tôn giáo và chủng tộc.

[18] Quản trị hành vi công cộng qua *Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act* và các chương trình giáo dục công dân *Character and Citizenship Education (CCE)* của Bộ Giáo dục Singapore.

thành văn hóa lao động công nghiệp và nếp sống đô thị văn minh[19]. Người dân Tokyo thể hiện sự *Sáng tạo, Hiện đại* trong tư duy khoa học - công nghệ nhưng đồng thời giữ vững sự *Kỷ cương, Trung thực, Nghĩa tình* trong ứng xử hằng ngày và trách nhiệm với không gian chung. Soi chiếu vào Thành phố Hồ Chí Minh, đây là minh chứng thực tiễn khẳng định hiện đại hóa không đồng nghĩa với phương Tây hóa hay từ bỏ gốc rễ truyền thống. Các giá trị truyền thống như *"Yêu nước, Đoàn kết, Nhân ái, Nghĩa tình"* và "*Trung thực, Trách* ***nhiệm"*** trong Khung hệ giá trị con người Thành phố chính là trụ cột vững chắc giúp cư dân Thành phố giữ vững bản sắc, không bị hòa tan trong dòng chảy toàn cầu hóa.

Bên cạnh đó, mô hình phát triển con người của Hàn Quốc thông qua việc phát huy sức mạnh mềm văn hóa và tinh thần tự cường dân tộc cũng mang lại những gợi mở quan trọng. Hàn Quốc đã thành công trong việc khơi dậy khát vọng vươn lên, tinh thần tiên phong và năng lực sáng tạo của thế hệ trẻ để biến văn hóa thành một ngành công nghiệp mũi nhọn và động lực tăng trưởng kinh tế[20]. Tinh thần tự lực, tự cường, chí cầu tiến và khát vọng cống hiến của con người Hàn Quốc được nuôi dưỡng từ sự tự hào về lịch sử và ý chí vượt khó. Điều này có sự tương đồng sâu sắc với khí chất *"Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng"* và *"Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến"* của con người Thành phố Hồ Chí Minh. Việc tiếp thu bài học này giúp Thành phố nhận thức rõ hơn vai trò của việc biến các phẩm chất tâm hồn và truyền thống lịch sử thành nguồn lực nội sinh, biến khát vọng phát triển thành hành vi sáng tạo hằng ngày của mỗi công dân.

Ở góc độ trong nước, việc nghiên cứu kinh nghiệm xây dựng hệ giá trị con người tại các địa phương tiêu biểu như Thủ đô Hà Nội hay các tỉnh vùng Đông Nam Bộ cũng cung cấp những chất liệu thực tiễn phong phú. Hà Nội với bề dày ngàn năm văn hiến đã tập trung đúc kết hệ giá trị con người Hà Nội theo hướng "Hào hoa, thanh lịch, văn minh, nghĩa tình", chú trọng vào chuẩn mực ứng xử văn hóa, nét đẹp trong giao tiếp và bảo tồn di sản[21]. Trong khi đó, các tỉnh thuộc Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam lại thể hiện rõ tính chất công nghiệp, sự linh hoạt, năng động và tinh thần thích ứng cao với môi trường kinh doanh[22]. Tiếp thu kinh nghiệm từ các địa phương bạn, Thành phố Hồ Chí Minh định vị hệ giá trị con người của mình trong sự kết nối hài hòa giữa bản sắc văn hóa chung của dân tộc với những sắc thái, đặc trưng riêng của vùng đất phương Nam. Con người Thành phố Hồ Chí Minh mang trong

---

[19] Viện Nghiên cứu Đô thị Tokyo (*Tokyo Metropolitan Urban Research Institute*), Báo cáo về "Tích hợp giá trị truyền thống Edo - Tokyo trong nếp sống đô thị hiện đại và văn hóa doanh nghiệp Nhật Bản" (2020).

[20] Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hàn Quốc (MCST), *Chiến lược quốc gia về phát triển Công nghiệp Văn hóa và Khát vọng Sáng tạo thế hệ trẻ (Vision 2030)*.

[21] Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 05/5/2022 của Bộ Chính trị về "Phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045"; Chỉ thị số 30-CT/TU ngày 19/02/2024 của Thành ủy Hà Nội về "Tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng về xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh"; Nghị quyết số 02-NQ/TW ngày 17/3/2026 của Bộ Chính trị về "Xây dựng và phát triển Thủ đô Hà Nội trong kỷ nguyên mới".

[22] Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 07/10/2022 của Bộ Chính trị về "Phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045".

mình sự thanh lịch, văn minh của văn hóa Việt Nam nhưng được tích hợp thêm tính chất khoáng đạt, *Bao dung, Cởi mở, Dám nghĩ, Biết làm* của một siêu đô thị lớn nhất nước.

Tổng hợp các bài học kinh nghiệm quốc tế và địa phương, đã giúp sàng lọc, đối chiếu và dân tộc hóa, địa phương hóa các tinh hoa quản trị nhân tố con người của các nước tiên tiến. Bài học từ Singapore, Tokyo Nhật Bản, Hàn Quốc hay các địa phương trong nước đã khẳng định một quy luật, một hệ giá trị con người thành công phải vừa bảo vệ bản sắc văn hóa, vừa là động lực phát huy khả năng sáng tạo của con người trong môi trường hiện đại.

7. Tiếp thu kết quả và trí tuệ từ Tọa đàm khoa học "Từ giữ gìn thuần phong mỹ tục đến khẳng định Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh"

Tọa đàm "Từ giữ gìn thuần phong mỹ tục đến khẳng định hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh" do Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Thành phố tổ chức vào ngày 21 tháng 7 năm 2026. Có hơn 160 đại biểu tham dự[23] tập trung trao đổi về nhận diện và làm rõ giá trị "thuần phong mỹ tục" trong bối cảnh hiện đại. Xác định những giá trị cốt lõi của thuần phong mỹ tục Việt Nam *(nhân ái, nghĩa tình, tôn trọng gia đình, lễ nghĩa…)*; đánh giá sự biến đổi của các giá trị này trong quá trình đô thị hóa, hội nhập quốc tế; làm rõ các phẩm chất tiêu biểu, đặc trưng của con người Thành phố Hồ Chí Minh; kế thừa giá trị truyền thống kết hợp với tinh thần hiện đại, hội nhập; những thách thức trong việc giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa dưới tác động của kinh tế thị trường, mạng xã hội; vai trò của các chủ thể như gia đình, nhà trường, xã hội và truyền thông… trong xây dựng hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh; đề xuất các giải pháp xây dựng hình ảnh con người Thành phố Hồ Chí Minh tiêu biểu trong thời kỳ mới.

Qua tiếp nhận, tổng hợp các nội dung, giải pháp từ 173 bài tham luận và các ý kiến trao đổi trực tiếp, Tọa đàm đã đúc kết một số giá trị ban đầu về chuẩn mực con người Thành phố, đó là: Thống nhất quan điểm việc nghiên cứu xây dựng Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh phải dựa trên cơ sở hệ giá trị chuẩn mực con người Việt Nam với các thành tố như: *Yêu nước - Đoàn kết - Tự cường - Nghĩa tình - Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương - Sáng tạo.* Những giá trị này vừa kế thừa truyền thống tốt đẹp từ lịch sử hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước, vừa được bổ sung các phẩm chất mới để đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước trong kỷ nguyên hiện đại; một số giá trị trong hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh được đúc kết từ những nét đẹp truyền thống của dân tộc Việt Nam, kết hợp chặt chẽ

[23] gồm: đại diện lãnh đạo Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố; đại diện các sở, ban, ngành, Thành phố; lãnh đạo Liên hiệp các Hội Khoa học kỹ thuật; Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Thành phố và các hội văn học, nghệ thuật Thành phố; các chuyên gia, nhà khoa học, nhà lý luận, phê bình; các nhà quản lý văn hóa, văn học, nghệ thuật; đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ; lãnh đạo và giảng viên, sinh viên các trường chính trị, trường đại học, cao đẳng, trung cấp; đại diện các cơ quan báo, đài dự đưa tin.

với những đặc trưng đặc sắc của vùng đất Nam Bộ năng động, cởi mở, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững trong kỷ nguyên hội nhập.

- Kết tinh hệ giá trị truyền thống: *Yêu nước, Nhân ái, Nghĩa tình*, đây là chuẩn mực đạo đức nền tảng, được kế thừa từ lòng yêu nước nồng nàn, lối sống bao dung, đùm bọc, thủy chung, trọng nghĩa. *Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương*, đây là tiêu chuẩn cốt lõi khi xây dựng ý thức công dân Thành phố.

- Phát triển hệ giá trị hiện đại: *Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm*, đây chính là bản lĩnh của công dân siêu đô thị mới, phản ánh tinh thần đổi mới liên tục của một trung tâm kinh tế đầu tàu, sẵn sàng đột phá, vượt qua mọi rào cản. *Hội nhập, Văn minh,* thích ứng linh hoạt, đây là bản sắc con người Thành phố với tư duy mở rộng giao lưu văn hóa quốc tế, tiếp cận nhanh công nghệ số trong tâm thế bảo tồn các giá trị di sản, kiến tạo nét đẹp đô thị bền vững.

- Ngoài ra các đặc tính được các đại biểu đề cập như yếu tố "Mở - Thoáng" thể hiện rõ trong việc đón nhận các luồng nhập cư về Thành phố; tiếp nhận những tư tưởng tiến bộ, những cái mới, không câu nệ, hình thức, không chú trọng nhiều vào địa vị, giai tầng, không kỳ thị do khác nhau về chính kiến, tôn giáo và ít chịu gò bó bởi các nghi thức rườm rà, về việc tiếp cận tri thức, công nghệ hiện đại; tính đa dạng về dân cư, tôn giáo, văn hóa, mang lại cho Thành phố sức sống mới về kinh tế - xã hội; tính tiên phong, thể nghiệm trên các lĩnh vực kinh tế, khoa học - công nghệ, giáo dục, y tế, văn học nghệ thuật, báo chí và trong các phong trào xã hội...; tinh thần hiếu học, cầu tiến, khát vọng vươn lên, không ngừng học tập nâng cao trình độ; luôn mong muốn phát triển bản thân để đáp ứng yêu cầu của thời đại mới; kiên cường, hào hùng trong đấu tranh chống giặc ngoại xâm, kể cả trong phòng chống thiên tai, dịch bệnh… các nội dung trên đã được nghiên cứu tiếp thu đưa vào Khung hệ giá trị con người với các giá trị *Cởi mở, Tiên phong, Hiếu học, Cầu tiến, Khát vọng, Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng.*

III. CƠ SỞ THỰC TIỄN XÂY DỰNG KHUNG HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG THỜI ĐẠI MỚI

1. Hào khí lịch sử, bản sắc văn hóa và khí chất đặc trưng của con người vùng đất Nam Bộ - Thành phố Hồ Chí Minh

Lịch sử hình thành và phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh gắn liền với quá trình mang tính sinh tồn và kiến tạo của lưu dân người Việt cùng các cộng đồng tộc người trên hành trình khai phá vùng đất phương Nam tươi đẹp nhưng cũng đầy thử thách. Hơn ba thế kỷ trước, khi những người tiên phong đặt chân đến vùng đất Thành phố Hồ Chí Minh xưa, họ phải đối mặt với thiên nhiên hoang sơ, rừng rậm, bưng đầm và muôn vàn hiểm nguy. Trong hoàn cảnh sinh tồn khắc nghiệt đó, nếu không có tinh thần kiên cường, ý chí bất khuất và khả năng thích ứng linh hoạt, con người không thể trụ vững và biến vùng đất hoang vu thành một đô thị thương cảng sầm

uất. Quá trình lao động gian khổ, đấu tranh chinh phục tự nhiên đã hình thành ở người dân nơi đây phẩm chất *Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng*. Khí chất ấy sau này tiếp tục được nâng tầm và thử thách qua hai cuộc kháng chiến chống xâm lược trường kỳ của dân tộc. Vùng đất Nam Bộ đã trở thành mặt trận, nơi diễn ra những cuộc chiến đấu oanh liệt, nơi ghi dấu tinh thần cách mạng, sự xả thân vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Chính tiến trình lịch sử hào hùng ấy đã đặt nền móng vững chắc cho lòng yêu nước nồng nàn, tinh thần tự lực tự cường và ý chí không lùi bước trước khó khăn của các thế hệ cư dân Thành phố.

Cùng với tiến trình đấu tranh sinh tồn và bảo vệ Tổ quốc, đặc điểm địa - văn hóa và địa - kinh tế của một thương cảng ven sông, tiến ra biển đã quy định nên tính chất "mở", giao thoa và dung nạp văn hóa mạnh mẽ của Thành phố Hồ Chí Minh. Ngay từ buổi đầu hình thành, vùng đất này đã là điểm tụ hội của các dòng chảy cư dân đa dạng: từ lưu dân người Việt miền Trung, người Hoa, các cộng đồng Khmer, Chăm, đến các thương nhân, du khách từ phương Đông lẫn phương Tây. Sự hội tụ đa dạng đó cùng tác động của môi trường địa lý phương Nam khoáng đạt, rộng lớn, đã tạo nên một không gian văn hóa thống nhất trong đa dạng. Con người Thành phố Hồ Chí Minh hình thành nên tính cách *Bao dung, Cởi mở*, sẵn sàng đón nhận những sự khác biệt, dễ hòa nhập và tiếp thu nhanh chóng những tri thức, kỹ thuật, chuẩn mực văn hóa mới. Tinh thần bao dung, cởi mở ấy làm giàu thêm cho vốn văn hóa bản địa, giúp cư dân Thành phố luôn giữ được tinh thần *Hiếu học* và *Cầu tiến*, trân trọng tri thức và không ngừng vươn lên để khẳng định vị thế.

Một đặc trưng văn hóa - xã hội nổi bật, trở thành thương hiệu và phẩm chất thấm sâu vào cốt cách của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua nhiều thế hệ chính là tính *Nghĩa tình* và tinh thần *Nhân ái*. Được nuôi dưỡng từ truyền thống "lá lành đùm lá rách" của dân tộc Việt Nam, khi đặt vào bối cảnh vùng đất Nam Bộ rộng mở, lòng nhân ái ấy đã biến thành lối sống trọng nghĩa khinh tài, hào sảng, sẵn sàng giúp đỡ người khác mà không tính toán thiệt hơn. Trong suốt chiều dài lịch sử, từ những hũ gạo tình thương trong chiến tranh, đến các phong trào xóa đói giảm nghèo, xây dựng nhà tình nghĩa, nhà tình thương, các bếp ăn từ thiện, xe nước miễn phí bên đường, hay sự sẻ chia đùm bọc ngời sáng trong những ngày tháng căng thẳng chống dịch bệnh COVID-19, tinh thần nghĩa tình luôn là ngọn lửa ấm áp sưởi ấm đời sống đô thị. *Nghĩa tình* đã giúp gắn kết xã hội, củng cố lòng tin, tạo nên sự đồng thuận và sức mạnh tổng hợp của cả cộng đồng cư dân Thành phố.

Đặc biệt, bước vào thời kỳ đổi mới và hội nhập phát triển, di sản lịch sử - văn hóa của Thành phố Hồ Chí Minh đã tiếp tục làm nổi bật nhóm giá trị, tư duy hành động *"Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm"*. Trong những năm **tháng cơ chế bao cấp,** chính từ thực tiễn sinh động của Thành phố, với tinh thần vì lợi ích chung, vì cuộc sống của Nhân dân, đội ngũ cán bộ và Nhân dân Thành phố đã dũng cảm tìm tòi, thí điểm những cách làm mới trong quản lý kinh tế, sản xuất kinh doanh. Những mô hình đột phá ấy không chỉ giải phóng sức sản xuất tại chỗ mà còn cung

cấp những luận cứ thực tiễn vô cùng quý báu, góp phần hình thành đường lối đổi mới của Đảng. Tư duy dám đột phá vào việc mới, việc khó kết hợp với năng lực thực tiễn sắc bén đã trở thành điểm cốt lõi trong phương thức làm việc của con người Thành phố**.** ***Năng động*** **là khả năng nhạy bén nhận diện xu thế;** ***Sáng tạo*** **là giải pháp tối ưu hóa nguồn lực để tạo ra hiệu quả cao nhất.**

Việc đúc kết Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được đặt trong cơ sở thực tiễn chính là sự tiếp nối, nâng tầm và hệ thống hóa bài bản những phẩm chất quý báu đã được tôi luyện qua lịch sử, văn hóa của Thành phố Hồ Chí Minh, nơi quá khứ hào hùng tạo nền tảng đạo đức, bản sắc vùng đất tạo nên sức mạnh nội sinh, và tinh thần đổi mới tạo động lực cho tương lai; điều này giúp cho việc hệ thống Khung hệ giá trị thực sự trở thành tiếng nói tự thân, là sự tự giác tu dưỡng và niềm tự hào của mỗi công dân khi được sống, làm việc và cống hiến trên Thành phố mang tên Bác.

2. Bối cảnh thời đại, vị thế đô thị đặc biệt và sứ mệnh tiên phong của Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới

Bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc với mục tiêu trở thành nước phát triển, có thu nhập cao, Thành phố Hồ Chí Minh đứng trước một không gian phát triển hoàn toàn mới với những đòi hỏi khắt khe hơn, tầm vóc cao hơn và trách nhiệm nặng nề hơn. Vì vậy, việc áp dụng cơ sở thực tiễn là bối cảnh, vị thế và sứ mệnh của Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới sẽ giúp làm rõ tính tất yếu của việc xây dựng Khung hệ giá trị con người Thành phố và định hình chuẩn mực cho những chủ thể sẽ trực tiếp gánh vác, hiện thực hóa các mục tiêu chiến lược của đất nước và Thành phố.

Bối cảnh hiện nay đang diễn ra với những chuyển biến sâu sắc, trên phạm vi toàn cầu, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, cùng sự bùng nổ của trí tuệ nhân tạo, công nghệ sinh học và năng lượng xanh đang tái cấu trúc lại nền kinh tế thế giới. Ranh giới giữa các không gian địa lý truyền thống bị nhòa đi bởi không gian số, tạo ra cả cơ hội bứt phá lẫn thách thức cho các đô thị lớn. Đồng thời, những biến động địa - chính trị, nguy cơ đứt gãy chuỗi cung ứng toàn cầu và đặc biệt là thách thức từ biến đổi khí hậu, nước biển dâng đang tác động trực tiếp đến các đô thị ven biển phương Nam. Đối với Việt Nam, sau bốn thập kỷ đổi mới, đất nước đã tích lũy đủ thế và lực, mở ra một chu kỳ phát triển mới đòi hỏi phải thay đổi mô hình tăng trưởng từ chiều rộng sang chiều sâu, lấy khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số làm động lực chính. Trong bối cảnh đó, Thành phố Hồ Chí Minh vừa phải đối mặt với những tồn tại về hạ tầng quá tải, áp lực dân số và môi trường sinh thái, vừa phải chịu sức ép cạnh tranh từ các đô thị trung tâm trong khu vực Đông Nam Á và châu Á.

Tuy nhiên, chính trong bối cảnh đầy thách thức, vị thế của Thành phố Hồ Chí Minh lại càng được khẳng định một cách mạnh mẽ và rõ nét. Thành phố Hồ Chí

Minh không đơn thuần là một đơn vị hành chính cấp tỉnh, mà là đô thị đặc biệt, một siêu đô thị, là trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa, giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ, là hạt nhân kết nối và đầu tàu dẫn dắt của vùng Đông Nam Bộ và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Từ bối cảnh đa chiều và vị thế chiến lược ấy, Thành phố Hồ Chí Minh đã được Đảng và Nhà nước trao gửi với tầm vóc hết sức to lớn, Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị đã chỉ rõ "Trong kỷ nguyên phát triển mới, Thành phố Hồ Chí Minh cần phát huy vai trò là một đô thị đặc biệt; tiên phong mở đường về mô hình phát triển, thể chế và phương thức quản trị hiện đại; tạo sức lan tỏa mạnh mẽ, đóng góp ngày càng lớn cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước". Thành phố không chỉ có sứ mệnh duy trì đà tăng trưởng kinh tế cho riêng mình, mà phải là đầu tàu tiên phong, là động lực lan tỏa kéo theo sự phát triển của cả vùng và cả nước. Thành phố phải đi đầu trong chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, phát triển kinh tế tri thức và công nghiệp văn hóa; tiên phong trong việc giải quyết các bài toán lớn về phát triển bền vững, ứng phó với biến đổi khí hậu và xây dựng mô hình quản trị đô thị hiện đại, tiệm cận các chuẩn mực quốc tế. Để gánh vác và thực hiện thành công sứ mệnh lịch sử đó, nhân tố quyết định chính là con người. Máy móc hiện đại, hạ tầng tiên tiến hay cơ chế đặc thù dù quan trọng đến đâu cũng chỉ là công cụ và điều kiện; chính con người mới là chủ thể vận hành, là lực lượng sáng tạo và là mục tiêu cuối cùng của sự phát triển. Sứ mệnh của Thành phố trong kỷ nguyên mới đòi hỏi phải có một thế hệ công dân mới, những con người Thành phố Hồ Chí Minh phát triển toàn diện, sở hữu đầy đủ các phẩm chất, năng lực và bản lĩnh đáp ứng yêu cầu của thời đại.

Là trung tâm công nghệ và đi đầu về chuyển đổi số, môi trường sống của cư dân Thành phố đã mở rộng sang không gian số. Tỷ lệ sử dụng Internet cao mang lại tiện ích lớn nhưng cũng kéo theo nguy cơ từ tin giả, tâm lý đám đông, ứng xử lệch chuẩn và xói mòn niềm tin xã hội. Do đó, cơ sở thực tiễn để xác định hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh phải bao hàm và mở rộng sang không gian số, định hình chuẩn mực cho khái niệm "Công dân số", đòi hỏi con người Thành phố phải *Năng động, Sáng tạo* trên không gian mạng, có năng lực làm chủ công nghệ, kinh tế số và chính quyền số; biến môi trường mạng thành không gian học tập, sáng tạo và lan tỏa giá trị tích cực; phải *Văn minh, Kỷ cương* không gian mạng thể hiện qua văn hóa ứng xử lịch sự, tôn trọng sự khác biệt, tuân thủ pháp luật và Luật An ninh mạng, từ bỏ thói quen công kích cá nhân hay hùa theo dư luận tiêu cực; *Trung thực, Trách nhiệm* không gian mạng, có trách nhiệm trước mỗi thông tin chia sẻ, không tiếp tay cho tin giả hay lừa đảo trực tuyến, tạo dựng niềm tin cho một môi trường mạng an toàn và văn minh.

Bên cạnh những giá trị tích cực và phẩm chất tốt đẹp đã được khẳng định qua lịch sử, kết quả khảo sát dư luận xã hội với 99.604 người dân và cán bộ Thành phố tham gia (thực hiện từ ngày 09 đến ngày 13 tháng 10 năm 2026) **và những nhìn**

nhận khách quan từ đánh giá của Thành phố trong thời gian qua, đã thẳng thắn chỉ ra những khoảng trống, hạn chế đáng lưu ý trong thực tiễn phát triển đô thị hiện nay. Sự chuyển biến nhanh chóng sang nền kinh tế thị trường và tốc độ đô thị hóa nhanh một mặt kích thích tính năng động, mặt khác lại làm phát sinh những thói quen, thói xấu và hành vi lệch chuẩn văn minh đô thị. Cụ thể, các hạn chế đó được thể hiện rõ qua các khía cạnh sau: Trong đời sống thường nhật, có 65% người dân trăn trở về tình trạng chưa chấp hành tốt quy định pháp luật và nếp sống đô thị, dễ nhận thấy qua các hành vi như vi phạm trật tự an toàn giao thông, lấn chiếm lòng lề đường làm nơi kinh doanh, xả rác ra kênh rạch, công viên, hay thái độ thờ ơ, thiếu tôn trọng quy tắc công cộng. Thói quen sai giờ, trễ hẹn làm giảm hiệu quả công việc, cùng sự thiếu tôn trọng không gian chung (gây ồn ào, mở loa karaoke công suất lớn, nói tục chửi thề) vẫn còn phổ biến. Một bộ phận người dân sinh hoạt tự do quá trớn, sa đà vào các cuộc vui kéo dài (như nhậu nhẹt không kiểm soát) làm tổn hại sức khỏe, lãng phí thời gian, tiền bạc và dẫn đến nhiều hệ lụy về an ninh trật tự, tai nạn giao thông. Trên không gian mạng có 64,9% phản ánh hành vi ứng xử thiếu tôn trọng người khác, trong đó tính cởi mở, bao dung đôi khi bị biến tướng thành sự dễ dãi, hùa theo tâm lý đám đông; không ít người thiếu sự trung thực và trách nhiệm khi vô tình hoặc cố ý lan truyền tin giả, công kích cá nhân, tham gia lừa đảo trực tuyến hoặc ứng xử thiếu văn hóa. Trong môi trường công vụ và sản xuất có 43,4% chỉ ra sự thiếu tinh thần trách nhiệm trong công việc và sinh hoạt. Tư duy lãng phí về tài nguyên, ngân sách và thời gian vẫn diễn ra; ở một bộ phận cán bộ, công chức xuất hiện tâm lý co cụm, sợ sai, né tránh trách nhiệm, chậm trễ giải quyết công việc do thiếu bản lĩnh thích ứng với cơ chế mới.

Dưới góc độ nghĩa tình và quan hệ cộng đồng, áp lực của nhịp sống công nghiệp bận rộn đang làm phai nhạt sự gắn kết giữa các thành viên trong gia đình và tình làng nghĩa xóm, dẫn đến lối sống "đèn nhà ai nấy sáng", bớt đi sự hào sảng và chia sẻ chân thành từ nội tâm, đôi khi chỉ dừng lại ở các phong trào mang tính bề nổi. Bên cạnh đó, 80,1% người tham gia khẳng định áp lực mưu sinh, điều kiện sống và 59,3% đánh giá tác động tiêu cực từ mạng xã hội là những trở ngại lớn nhất ảnh hưởng đến việc thực hành các giá trị tốt đẹp.

Sự đối chiếu giữa mong muốn và thực trạng trên cho thấy việc xác lập một Khung hệ giá trị con người không phải là ý muốn chủ quan, mà xuất phát từ chính đòi hỏi khách quan và nguyện vọng bức thiết của Nhân dân Thành phố. Những tồn tại, hạn chế trên đã đặt ra yêu cầu cấp thiết trong việc triển khai, định hình Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới. Hệ giá trị này không phải là những quy chuẩn lý thuyết áp đặt, mà là bộ lọc văn hóa và thước đo hành vi giúp mỗi công dân tự soi, tự sửa. Việc xác lập và thực hành hệ giá trị mới là hoàn

toàn hợp lý và cấp thiết, nhằm tạo động lực để người dân Thành phố vừa kiên quyết khắc phục, giải quyết những tồn tại về mặt nhân cách, văn hóa ứng xử đô thị hiện tại, vừa khơi dậy và phát huy mạnh mẽ những giá trị quý báu đã được đúc kết từ quá khứ như lòng yêu nước, tính nghĩa tình, sự kiên cường và tinh thần sáng tạo.

Bối cảnh và sứ mệnh mới đặt ra những yêu cầu rất cụ thể đối với Khung hệ giá trị con người Thành phố. Nếu như lịch sử đã rèn luyện cho con người Thành phố lòng yêu nước, tinh thần kiên cường, cởi mở và nghĩa tình, thì kỷ nguyên mới đòi hỏi những phẩm chất ấy phải được nâng cấp và bổ sung những thành tố mới mang tính thời đại. Tính *Năng động, Sáng tạo* phải được nâng tầm thành năng lực đổi mới sáng tạo dựa trên tri thức khoa học, công nghệ hiện đại**, tư duy hợp tác đa phương và tầm nhìn** toàn cầu. Tinh thần *Dám nghĩ, Biết làm* phải gắn liền với tính *Tự cường, Hội nhập*, thích ứng với khả năng chống chịu trước các khủng hoảng, biến động bất ngờ của thế giới số và biến đổi khí hậu. Khát vọng phát triển của Thành phố đặt ra yêu cầu mỗi người dân, mỗi cán bộ phải mang trong mình *Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến*, sẵn sàng dấn thân, vượt qua vùng an toàn để tiệm cận các chuẩn mực *Văn minh, Hiện đại*, sánh vai với bạn bè quốc tế. **Vì vậy, mối quan hệ chuyển hóa hành vi của người dân Thành phố cần được xác định theo tiến trình: "Hiểu → Gắn bó → Thuộc về → Tự hào → Trách nhiệm với Thành phố → Hành động vì Thành phố".**

IV. KHUNG HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH VÀ LUẬN GIẢI NỘI HÀM CÁC GIÁ TRỊ CỐT LÕI

1. Các giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ

1.1. Cấu trúc 25 giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua 03 nhóm cốt lõi

Trên cơ **sở nghiên** cứu, tổng hợp các cơ sở lý luận, thực tiễn, kết quả khảo sát dư luận xã hội **và ý kiến tiếp thu từ đội ngũ trí thức, nhà khoa học, chuyên gia và văn nghệ sĩ (tại Hội nghị tổ chức vào ngày 03 tháng 11 năm 2026)**; Ban Tuyên giáo Thành ủy bước đầu xác định **25** giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ. **Về mặt bản chất, các giá trị luôn có sự liên kết, giao thoa, và thẩm thấu lẫn nhau trong quá trình hình thành, phát triển. Tuy nhiên, để đảm bảo tính hệ thống, khoa học và thuận lợi trong tiếp cận, hệ thống 25 giá trị được phân định thành** 03 nhóm giá trị cốt lõi được cấu thành từ 07 nhóm thành tố chính với 25 giá trị, thể hiện sự kế thừa lịch sử, văn hóa từ quá khứ, phản ánh bản lĩnh hiện tại và định hướng khát vọng tương lai:

- Nhóm giá trị truyền thống và chuẩn mực đạo đức

Đây là nền tảng văn hóa - xã hội vững chắc, đóng vai trò là bộ lọc giúp giữ vững bản sắc dân tộc và định hình các chuẩn mực ứng xử căn bản của cộng đồng đối với quê hương, đất nước và xã hội. Nhóm này gồm 02 nhóm thành tố với 07 giá trị:

+ **Yêu nước - Đoàn kết - Nhân ái - Nghĩa tình**

+ **Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương**

- Nhóm đặc trưng và sức mạnh nội sinh

Nhóm giá trị này phản ánh nguồn gốc, bản sắc, khí chất và phẩm chất tâm hồn độc đáo của con người vùng đất Nam Bộ nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, một vùng đất mở, nơi hội tụ và lan tỏa của các dòng chảy văn hóa. Nhóm này gồm 02 nhóm thành tố với 07 giá trị:

+ **Kiên cường - Bất khuất - Hào hùng**

+ **Bao dung - Cởi mở - Hiếu học - Cầu tiến**

- Nhóm giá trị hiện đại, hội nhập và phát triển

Đây là nhóm giá trị mang tính động lực, thể hiện tư duy hành động, phương thức làm việc và tầm nhìn chiến lược nhằm giúp Thành phố Hồ Chí Minh duy trì vị thế đầu tàu kinh tế, trung tâm sáng tạo và hội nhập quốc tế. Nhóm này gồm 03 nhóm thành tố với 11 giá trị:

+ **Năng động - Sáng tạo - Dám nghĩ - Biết làm**

+ **Khát vọng - Tiên phong - Cống hiến**

+ **Tự cường - Hội nhập - Văn minh - Hiện đại**

03 nhóm giá trị cốt lõi với 07 nhóm thành tố chính **và** 25 giá trị thành tố nêu trên càng được củng cố vững chắc bởi kết quả thăm dò dư luận xã hội. Đại đa số người dân Thành phố đã ghi nhận các phẩm chất thể hiện rõ nét và nổi bật nhất ở con người Thành phố: Nghĩa tình, hào sảng, quan tâm và hay giúp đỡ người khác (chiếm 71,5%); Năng động, nhạy bén, thích nghi nhanh với cái mới (chiếm 67,8%); Cởi mở, bao dung, tôn trọng sự khác biệt (chiếm 41,4%). Những số liệu này chứng minh rằng các phẩm chất cốt lõi như *Nghĩa tình, Năng động, Bao dung, Cởi mở* đã trở thành thương hiệu và tài sản tinh thần ngấm sâu vào đời sống cư dân Thành phố, tạo tiền đề thực tiễn để hình thành các trục giá trị cốt lõi của con người Thành phố trong thời đại mới.

1.2. Luận giải chi tiết nội hàm và chuẩn mực hành vi của 25 giá trị thành tố

Nhóm giá trị đề xuất	Giá trị, chuẩn mực	Nội hàm	Hành vi chuẩn mực
Nhóm giá trị truyền thống và	**Yêu nước, Đoàn kết**	Lòng yêu nước của con người Thành phố Hồ Chí	Chấp hành chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà

chuẩn mực đạo đức		Minh kế thừa truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc, gắn liền với tinh thần đại đoàn kết toàn dân. Trong thời đại mới, lòng yêu nước và đoàn kết thể hiện thành khát vọng phụng sự, ý thức tự cường, lòng tự hào dân tộc và hành động tích cực đóng góp vào sự phát triển phồn vinh của Thành phố và đất nước.	nước; đặt lợi ích quốc gia, dân tộc và cộng đồng lên trên lợi ích cá nhân; tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, bảo vệ an ninh trật tự và môi trường sống.
	Nhân ái, Nghĩa tình	Là nét đặc trưng văn hóa làm nên thương hiệu của con người Việt Nam nói chung và con người Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng. Sự hòa quyện giữa tinh thần "lá lành đùm lá rách" của dân tộc với tính cách hào sảng, trọng nghĩa khinh tài của cư dân vùng đất phương Nam. Nghĩa tình Thành phố Hồ Chí Minh là sự chia sẻ không phân biệt nguồn gốc, vùng miền, là chính sách an sinh xã hội bao trùm.	Sẵn sàng giúp đỡ người gặp khó khăn, yếu thế; tích cực hưởng ứng các hoạt động từ thiện, nhân đạo; sống thủy chung, trọn nghĩa trọn tình trong gia đình và các mối quan hệ xã hội.
	Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương	Là bộ tiêu chuẩn đạo đức công vụ và đạo đức xã hội thiết yếu đối với cư dân đô thị đặc biệt. Trung thực tạo dựng niềm tin; Trách nhiệm thể hiện ý thức nghĩa vụ đối với bản thân, gia đình, công sở và xã hội; Kỷ cương là tinh thần thượng tôn pháp luật, tuân thủ các quy tắc ứng xử nơi công cộng và trên không gian số.	Nói đi đôi với làm, trung thực trong công việc và đời sống; không né tránh trách nhiệm; chấp hành nghiêm kỷ luật lao động, quy định pháp luật và quy tắc văn minh đô thị.
Nhóm đặc trưng và sức mạnh nội sinh	**Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng**	Kết tinh từ lịch sử hơn 300 năm khai phá vùng đất mới và hai cuộc kháng chiến trường kỳ chống quân xâm lược. Phản ánh bản lĩnh vững vàng, khí phách không lùi bước trước gian khó, sẵn	Giữ vững bản lĩnh chính trị; có ý chí vượt khó vươn lên; dám đứng ra bảo vệ lẽ phải, bảo vệ lợi ích chung của Nhân dân và Thành phố.

		sàng đương đầu và vượt qua mọi khủng hoảng, dịch bệnh, thiên tai.	
	Bao dung, Cởi mở	Phản ánh tính cách khoáng đạt, rộng mở của vùng đất sông nước thương cảng. Sẵn sàng tiếp nhận, dung nạp sự đa dạng văn hóa, tôn trọng sự khác biệt, không thành kiến, kỳ thị; dễ hòa nhập và sẵn sàng dang tay đón nhận bạn bè, người dân nhập cư từ khắp mọi miền.	Văn hóa ứng xử thân thiện, lịch sự; biết lắng nghe, tôn trọng sự khác biệt chính đáng; xây dựng môi trường sống hòa nhập, ấm áp tình người. Tôn trọng sự đa dạng văn hóa, không phân biệt vùng miền, tôn giáo, giới tính; sẵn sàng tiếp thu các ý tưởng mới, khác biệt.
	Hiếu học, Cầu tiến	Là truyền thống trân trọng tri thức, tinh thần học tập suốt đời để thích ứng với sự thay đổi nhanh chóng của thời đại. Tinh thần cầu tiến thôi thúc con người Thành phố Hồ Chí Minh không thỏa mãn với hiện tại, luôn nỗ lực tự hoàn thiện, nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng số và ngoại ngữ trong thời đại mới.	Chủ động học tập, nâng cao tri thức và kỹ năng làm việc; ứng dụng khoa học - công nghệ vào đời sống; có tinh thần cầu thị, lắng nghe để tiến bộ.
Nhóm giá trị hiện đại, hội nhập và phát triển	**Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm**	Là phẩm chất nổi trội nhất trong tư duy hành động của con người Thành phố Hồ Chí Minh. Năng động là nhạy bén với cái mới; Sáng tạo là tìm giải pháp tối ưu; Dám nghĩ là bản lĩnh đột phá vào việc khó, việc chưa có tiền lệ vì lợi ích chung; Biết làm là năng lực thực thi hiệu quả, biến chủ trương thành sản phẩm, kết quả cụ thể.	Tư duy đổi mới, không chủ quan, máy móc; đề xuất giải pháp cải tiến công việc; chủ động tháo gỡ vướng mắc, dấn thân thực hiện nhiệm vụ phức tạp. Chủ động đề xuất các giải pháp thí điểm, dám chịu trách nhiệm cá nhân vì lợi ích chung, hoàn thành công việc đúng chất lượng và tiến độ.
	Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến	Thể hiện ý chí vươn lên tầm cao mới, đưa Thành phố Hồ Chí Minh giữ vững vị thế đầu tàu và trở thành trung tâm của khu vực. Tiên phong là đi đầu trong chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, đổi mới sáng tạo;	Đặt mục tiêu cao trong công tác và học tập; không ngại khó khăn, đi đầu trong các phong trào mới; cống hiến tri thức và sức lực cho cộng đồng.

		Cống hiến là sẵn sàng đem tài năng, sức lực phụng sự sự nghiệp phát triển chung.	
	Tự cường, Hội nhập, Văn minh, Hiện đại	Phản ánh năng lực chủ động tích hợp vào chuỗi giá trị toàn cầu trên nền tảng nội lực tự cường của Thành phố. Thể hiện lối sống công nghiệp, tác phong chuyên nghiệp, chuẩn mực văn hóa đô thị thông minh và khả năng giao lưu quốc tế sâu rộng mà không mất đi bản sắc dân tộc.	Thực hành lối sống văn minh đô thị, giữ gìn môi trường xanh - sạch - đẹp; sử dụng công nghệ số văn minh; nâng cao năng lực ngoại ngữ, kỹ năng số, hội nhập quốc tế.

1.3. Nhận diện các tồn tại và thách thức về chuẩn mực con người Thành phố hiện nay

Bên cạnh 03 nhóm giá trị cốt lõi được cấu thành từ 07 nhóm thành tố chính với 25 giá trị tích cực được đúc kết qua các thời kỳ, nhìn thẳng vào thực tiễn phát triển đô thị hiện nay, con người Thành phố Hồ Chí Minh vẫn đang đối mặt với một số tồn tại, thách thức cần kiên quyết khắc phục, được nhận diện:

- Lệch chuẩn trong văn hóa ứng xử đô thị và sinh hoạt cộng đồng: Vi phạm trật tự, an toàn giao thông; lấn chiếm không gian công cộng; xả rác gây ô nhiễm môi trường; lối sinh hoạt tự do quá trớn, nhậu nhẹt kéo dài làm ảnh hưởng an ninh trật tự và sức khỏe cộng đồng.

- Hạn chế trong kỷ cương lao động và tác phong công vụ: Thói quen thiếu tác phong công nghiệp (trễ giờ, sai hẹn); lãng phí thời gian, tài nguyên; tư duy co cụm, sợ sai, né tránh trách nhiệm, chậm trễ xử lý công việc của một bộ phận cán bộ, công chức.

- Thách thức và hạn chế trên môi trường số: Sự dễ dãi, hùa theo tâm lý đám đông; hành vi thiếu trung thực, lan truyền thông tin sai sự thật, công kích cá nhân, lừa đảo trực tuyến và ứng xử thiếu văn hóa trên không gian mạng.

- Sự suy giảm liên kết xã hội và tình cảm gia đình: Áp lực của nhịp sống công nghiệp làm phai nhạt tình làng nghĩa xóm, suy giảm sự gắn kết gia đình; xuất hiện lối sống thực dụng, cá nhân, thiếu chia sẻ và làm giảm tính chân thành trong ứng xử nghĩa tình.

1.4. Cấu trúc các giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh theo 02 trục định hình

Đặt các giá trị trong tổng thể mối liên hệ giữa kế thừa lịch sử - văn hóa từ quá khứ, phản ánh bản lĩnh hiện tại, nhận diện những tồn tại, thách thức thực tiễn và định hướng khát vọng tương lai, có thể hệ thống 25 giá trị căn bản của

con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ được cô đọng, phân định theo 02 trục định hình:

Trục 1: Gồm các giá trị được hình thành, kiểm chứng qua lịch sử hơn 300 năm khai phá, xây dựng, qua các cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc và công cuộc Đổi mới. Đây là phẩm chất cốt lõi và "thương hiệu" đặc trưng của cư dân Thành phố: ***Yêu nước, Đoàn kết, Nhân ái, Nghĩa tình, Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng, Bao dung, Cởi mở, Hiếu học, Cầu tiến, Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm.***

Trục 2: Gồm các giá trị đóng vai trò định hướng hành vi, nhằm khắc phục những mặt hạn chế do quá trình đô thị hóa và nhịp sống công nghiệp mang lại; đồng thời nâng tầm con người Thành phố đáp ứng yêu cầu hội nhập toàn cầu: ***Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến, Tự cường, Hội nhập, Văn minh, Hiện đại.***

2. Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới

Nhìn lại tiến trình phát triển, con người Thành phố Hồ Chí Minh đã hình thành nên những giá trị cốt lõi vô cùng quý báu với tinh thần yêu nước, kiên cường, cởi mở, cùng truyền thống nghĩa tình hào sảng và tư duy năng động, sáng tạo đặc trưng. Tuy nhiên, trước áp lực của tốc độ đô thị hóa nhanh và nhịp sống công nghiệp hiện đại, thực tiễn cũng đang bộc lộ những hạn chế, tồn tại và thách thức. Việc định hình và ban hành một Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới không chỉ là thước đo chuẩn mực để mỗi công dân Thành phố tự soi, tự sửa các tồn tại, hạn chế, mà còn là đòn bẩy quan trọng để khơi dậy trọn vẹn các giá trị tốt đẹp, sức mạnh nội sinh và tinh thần cống hiến vì sự phát triển bền vững của Thành phố.

2.1. Nguyên tắc cấu trúc và đề xuất Khung hệ giá trị cốt lõi

Để đảm bảo tính thống nhất với chuẩn mực con người **Việt Nam, đồng thời** tôn vinh được bản sắc, khí chất đặc trưng và sứ mệnh đầu tàu của con người Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Khung Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được dự thảo theo nguyên tắc vừa gắn chặt với bộ chuẩn mực chung của quốc gia vừa có sự tích hợp, nâng tầm và bổ sung dấu ấn đặc trưng của đô thị phương Nam với 05 tiêu chí đó là "Rõ ràng - Dễ nhớ - Dễ truyền thông - Dễ đo lường - Dễ thực hành".

Khung Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được cô đọng từ 25 giá trị chung của con người Thành phố Hồ Chí Minh xưa và nay, thành **04 nhóm** giá trị chính, mỗi **nhóm** gồm 03 giá trị, tạo thành khẩu hiệu hành động với 12 giá trị cốt lõi, được sắp xếp có cùng vần điệu, dễ thuộc, dễ truyền thông; đồng thời nhận được sự đồng thuận xã hội rất cao, thể hiện qua kết quả khảo sát dư luận xã hội: Có 86% người dân và cán bộ đánh giá việc nghiên cứu, xây dựng khung hệ giá trị là rất cần thiết; khi đánh giá độc lập từng giá trị, tổng 12 giá trị đề xuất đều

nhận được tỷ lệ đồng thuận rất cao từ 78,4% đến 81,4% ở hai mức "Quan trọng" và "Rất quan trọng". Do đó, 04 **nhóm** giá trị được xác lập dưới đây vừa bảo đảm tính khoa học, vừa phản ánh đúng ý chí, nguyện vọng và tâm tư của cán bộ, đảng viên và Nhân dân Thành phố:

- **Nhóm** 01: **Yêu nước - Đoàn kết - Nghĩa tình** ***(là nền tảng căn tính và liên kết cộng đồng)***

- **Nhóm** 02: **Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương** ***(là hệ chuẩn mực đạo đức và hành vi thực thi pháp luật)***

- **Nhóm** 03: **Năng động - Sáng tạo - Văn minh** ***(phản ánh năng lực hành động và lối sống đô thị hiện đại)***

- **Nhóm** 04: **Tự cường - Tiên phong - Hội nhập** ***(nội lực, khả năng thích ứng và khát vọng vươn tầm)***

Bốn nhóm giá trị trên có mối quan hệ thống nhất, kế thừa và bổ trợ lẫn **nhau, tất cả** cùng hướng đến xây dựng con người Thành phố Hồ Chí Minh phát triển toàn diện, có bản lĩnh, có trách nhiệm, có khát vọng, có năng lực thích ứng và đóng góp tích cực cho Thành phố, đất nước và cộng đồng quốc tế.

Cơ cấu 12 giá trị cốt lõi:

+ 08 giá trị chuẩn mực chung của con người Việt Nam: ***Yêu nước, Đoàn kết, Tự cường, Nghĩa tình, Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Sáng tạo.***

+ 04 giá trị đặc trưng của con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới: ***Năng động, Văn minh, Tiên phong, Hội nhập.***

2.2. Luận giải nội hàm các giá trị đề xuất

Trục giá trị đề xuất	**Giá trị, chuẩn mực cốt lõi** *(12 giá trị)*	**Gắn với chuẩn mực con người quốc gia**	**Các giá trị thành tố được lồng ghép, gắn kết** *(25 giá trị)*	**Nội hàm luận giải**	**Hành vi chuẩn mực**
Nhóm 01: **Yêu nước, Đoàn kết, Nghĩa tình**	**Yêu nước**	Thừa hưởng trọn vẹn 3/8 giá trị cốt lõi trong chuẩn mực con người Việt Nam (*Yêu nước,*	- Yêu nước - Kiên cường - Bất khuất - Hào hùng	Kế thừa truyền thống dựng nước và giữ nước cùng lịch sử hơn 300 năm khai phá, đấu tranh cách mạng kiên cường, bất khuất, hào hùng. Trong thời đại mới, lòng yêu nước gắn liền với bản lĩnh	Chấp hành nghiêm chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước; đặt lợi ích quốc gia, dân tộc và cộng đồng lên trên lợi ích cá nhân; giữ vững bản lĩnh, không lùi bước trước gian khó; tích

		Đoàn kết, Nghĩa tình).		chính trị vững vàng, ý thức tự cường và quyết tâm bảo vệ, phát triển Thành phố và Tổ quốc.	cực tham gia bảo vệ an ninh trật tự, chủ quyền và môi trường sống.
	Đoàn kết		- Đoàn kết - Bao dung - Cởi mở	Kết tinh từ sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thể hiện qua tính cách khoáng đạt, bao dung, cởi mở đặc trưng của vùng đất phương Nam. **Từ quá trình giao lưu, cộng cư, tiếp biến văn hóa của cộng đồng các dân tộc, đặc biệt là sự tôn trọng sự khác biệt, hòa đồng,** hòa hợp **và hợp tác**, dung nạp đa dạng văn hóa để tạo nên sự đồng thuận xã hội mạnh mẽ.	Sống hòa đồng, hợp tác, không phân biệt vùng miền, dân tộc, tôn giáo; lắng nghe và tôn trọng các ý kiến khác biệt chính đáng; sẵn sàng cởi mở đón nhận bạn bè, cư dân nhập cư và chung tay xây dựng cộng đồng gắn kết. **Coi hợp tác và chia sẻ tri thức là biểu hiện mới của đoàn kết và cần được phát huy.**
	Nghĩa tình		- Nhân ái - Nghĩa tình	Hòa quyện giữa lòng nhân ái "lá lành đùm lá rách" của dân tộc với tính cách trọng nghĩa khinh tài, hào sảng của người dân Thành phố Hồ Chí Minh. Thể hiện qua sự sẻ chia không tính toán thiệt hơn, cùng các chính sách an sinh xã hội đầy tính nhân văn của Thành phố; **là phẩm chất cốt lõi giúp cộng đồng cùng tồn tại và phát triển hài hòa trong không gian đô thị đặc biệt.**	Sẵn sàng giúp đỡ người gặp khó khăn, yếu thế; tích cực tham gia phong trào thiện nguyện; sống thủy chung, trọn nghĩa trọn tình trong gia đình và xã hội.

Nhóm 02: **Trung thực – Trách nhiệm – Kỷ cương**	**Trung thực**	Thừa hưởng trọn vẹn 3/8 giá trị cốt lõi trong chuẩn mực con người Việt Nam (*Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương*).	- Trung thực	Tiêu chuẩn đạo đức công vụ và đạo đức xã hội thiết yếu. Trung thực là sự liêm chính, thẳng thắn, thống nhất giữa nhận thức và hành động, tôn trọng sự thật để tạo dựng niềm tin trong đời sống đô thị và trên không gian số.	Nói đi đôi với làm; không gian dối, tham nhũng, lãng phí hay trục lợi; trung thực trong kê khai, công việc, đời sống; bảo vệ lẽ phải; **liêm chính khoa học và trách nhiệm số.** Trung thực khi chia sẻ thông tin trên mạng xã hội, trong đăng tải thông tin, không phát tán hoặc tiếp tay cho tin giả, lừa đảo trực tuyến.
	Trách nhiệm		- Trách nhiệm - Cống hiến	Thể hiện ý thức nghĩa vụ cao độ với bản thân, gia đình, công sở, cộng đồng và xã hội. Gắn liền với tinh thần sẵn sàng cống hiến tri thức, tài năng, sức lực để phụng sự sự nghiệp phát triển chung của Thành phố và đất nước.	Tận tụy hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao; không né tránh, đùn đẩy trách nhiệm; chủ động tháo gỡ khó khăn cho Nhân dân, doanh nghiệp; cống hiến hết mình cho sự phát triển của cộng đồng, xã hội, đóng góp vào quá trình xây dựng, phát triển Thành phố và đất nước.
	Kỷ cương		- Kỷ cương	Tinh thần thượng tôn pháp luật, tuân thủ nghiêm túc các quy định, nội quy, quy tắc ứng xử nơi công cộng, đạo đức nghề nghiệp và các đạo luật; tạo dựng tác phong công nghiệp và nếp sống quản trị đô thị hiện đại.	Chấp hành nghiêm kỷ luật lao động, quy định pháp luật và quy tắc văn minh đô thị; ứng xử chuẩn mực, kỷ cương trên môi trường số; đấu tranh chống các hành vi vi phạm pháp luật.

Nhóm 03: Năng động – Sáng tạo – Văn minh	**Năng động**	Phát triển và nâng tầm từ giá trị *Sáng tạo* trong chuẩn mực con người Việt Nam, bổ sung phẩm chất *Năng động* và *Văn minh* đặc trưng của siêu đô thị.	- Năng động - Hiếu học - Cầu tiến	**Nhấn mạnh sự chủ động,** nhạy bén **và khả năng** linh hoạt thích ứng với cái mới; kết hợp với truyền thống hiếu học, tinh thần cầu tiến, trân trọng tri thức và không ngừng học tập suốt đời để nâng cao trình độ, đáp ứng sự thay đổi nhanh chóng của thời đại.	Chủ động học tập nâng cao tri thức, kỹ năng số, ngoại ngữ; nhạy bén tháo gỡ các "điểm nghẽn" công việc; có tinh thần cầu thị, lắng nghe để tự hoàn thiện bản thân.
	Sáng tạo		- Sáng tạo - Dám nghĩ - Biết làm	Sáng tạo, dám nghĩ và biết làm là những phẩm chất cốt lõi cấu thành tư duy hành động hiệu quả. Trong đó, sáng tạo là năng lực tìm kiếm giải pháp tối ưu, **hình thành ý tưởng, giải pháp hoặc cách làm mới mang lại giá trị thực tiễn**; dám nghĩ là bản lĩnh dấn thân vào những việc khó, việc chưa có tiền lệ vì lợi ích chung; biết làm là khả năng thực thi sắc bén để cụ thể hóa chủ trương thành kết quả thực tiễn. Không dừng lại ở phạm vi chuyên môn, tinh thần "dám nghĩ, biết làm" còn thể hiện ở sự chủ động tháo gỡ các điểm nghẽn thể chế và vận dụng sáng tạo các cơ chế thí điểm, đồng	Chủ động đề xuất sáng kiến, giải pháp thí điểm; dấn thân thực hiện nhiệm vụ phức tạp, việc khó; ứng dụng dữ liệu số và công nghệ để tối ưu hóa hiệu quả công việc; dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

				thời luôn tuân thủ pháp luật để kiểm soát tối đa rủi ro.	
	Văn minh		- Văn minh	Lối sống đô thị hiện đại, ứng xử lịch sự, tôn trọng pháp luật và sự khác biệt; giữ gìn cảnh quan môi trường; đồng thời thể hiện chuẩn mực công dân số văn minh trên không gian mạng.	Thực hành nếp sống văn minh đô thị, giữ gìn môi trường xanh - sạch - đẹp; ứng xử lịch thiệp nơi công cộng; không công kích; ứng xử văn hoá trên không gian mạng, tôn trọng sự khác biệt chính đáng, không hùa theo đám đông công kích, miệt thị người khác.
Nhóm 04: **Tự cường – Tiên phong – Hội nhập**	**Tự cường**	Thừa hưởng giá trị *Tự cường* trong chuẩn mực con người Việt Nam, nâng tầm với các thuộc tính *Tiên phong* và *Hội nhập* gắn với sứ mệnh đầu tàu.	- Tự cường	Ý chí tự lực, tự cường, **bản lĩnh** phát huy tối đa tiềm năng và sức mạnh nội sinh của con người Thành phố; khả năng tự chủ và vượt qua khó khăn, thách thức; không trông chờ, ỷ trệ; nâng cao năng lực chống chịu và tự chủ trước mọi rủi ro, biến động của thế giới.	Phát huy tinh thần tự lực tự cường trong học tập, lao động; **tự chủ và làm chủ công nghệ**; chủ động nâng cao năng lực thích ứng với biến đổi khí hậu và chuyển dịch kinh tế; tự hào và phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc.
	Tiên phong		- Tiên phong - Khát vọng	Ý chí vươn lên tầm cao mới, đưa Thành phố giữ vững vị thế đầu tàu kinh tế và trung tâm khu vực. Tiên phong là tinh thần đi đầu, **dám thử nghiệm và dám nhận trách nhiệm trong những lĩnh vực mới**; mở đường trong chuyển đổi số, chuyển đổi xanh.	Đặt mục tiêu cao trong công tác, học tập; không ngại khó khăn, đi đầu trong các phong trào mới, mô hình mới; nuôi dưỡng khát vọng cống hiến, đưa Thành phố vươn tầm quốc tế.

	Hội nhập		- Hội nhập - Hiện đại	Năng lực chủ động tích hợp vào chuỗi giá trị toàn cầu trên nền tảng phong cách, tác phong làm việc công nghiệp, hiện đại; hội nhập sâu rộng về kinh tế, văn hóa, khoa học - công nghệ nhưng vẫn giữ vững bản sắc dân tộc.	Nâng cao trình độ ngoại ngữ, kỹ năng số và tư duy toàn cầu; rèn luyện tác phong làm việc chuyên nghiệp, công nghiệp; **tiếp nhận có chọn lọc tri thức, đồng thời tạo ra tri thức mới;** chủ động tiếp thu tinh hoa nhân loại và quảng bá hình ảnh Thành phố ra thế giới.

V. PHƯƠNG HƯỚNG TRIỂN KHAI VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ban Tuyên giáo Thành ủy

Tham mưu Chỉ thị của Thành ủy về thực hiện Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới; xây dựng kế hoạch triển khai, tuyên truyền, lan tỏa và phát huy Hệ giá trị trên địa bàn Thành phố. Đưa việc quán triệt và thực hành Hệ giá trị con người Thành phố trong thời đại mới vào tiêu chí sinh hoạt chi bộ định kỳ, sinh hoạt của các tổ chức chính trị - xã hội.

Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan biên soạn, phát hành các tài liệu hướng dẫn (tài liệu số, infographic, podcast, video ngắn) giải thích rõ nội hàm, biểu hiện cụ thể của 12 giá trị cốt lõi một cách trực quan, dễ hiểu, dễ nhớ, phục vụ công tác tuyên truyền rộng rãi trong hệ thống chính trị và Nhân dân.

Xây dựng Bộ chỉ số đánh giá, định lượng mức độ lan tỏa và chuyển biến nhận thức của các tầng lớp nhân dân. **Xây dựng cơ chế theo dõi, định lượng sự thay đổi thực tế trong hành vi ứng xử và môi trường văn hóa;** định kỳ tổ chức khảo sát dư luận xã hội để tham mưu Ban Thường vụ Thành ủy có chỉ đạo phù hợp với từng giai đoạn, thời điểm.

Tăng cường công tác đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc, các hành vi bôi nhọ, làm lệch chuẩn các giá trị đạo đức và văn hóa của con người Thành phố trên không gian mạng.

Đề xuất biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân tiêu biểu trong việc thực hành và lan tỏa Hệ giá trị con người Thành phố gắn với triển khai, thực hiện Nghị quyết số 80-NQ/TW và Chương trình hành động số 18-CTrHĐ/TU.

2. Ban Tổ chức Thành ủy

Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tham mưu cụ thể hóa các giá trị "Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương" và "Dám nghĩ - Biết làm" thành các chỉ tiêu thi đua cụ thể trong bản cam kết tu dưỡng, rèn luyện hằng năm của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, địa phương, đồng thời cụ thể hóa gắn với chuẩn mực đạo đức công vụ cho từng vị trí việc làm.

Đưa kết quả thực thi các giá trị, đặc biệt là tinh thần dám dấn thân, không né tránh trách nhiệm, thái độ phục vụ Nhân dân làm tiêu chí chính trong đánh giá, xếp loại chất lượng, quy hoạch và bổ nhiệm cán bộ hằng năm; xây dựng cơ chế bảo vệ cán bộ dám đột phá vì lợi ích chung, đồng thời tham mưu sàng lọc, kiên quyết thay thế những cán bộ né tránh, đùn đẩy trách nhiệm, sợ sai, trì trệ, gắn chặt với việc triển khai Kết luận số 14-KL/TW của Bộ Chính trị.

3. Ủy ban Kiểm tra Thành ủy

Chủ trì, phối hợp đưa nội dung kiểm tra, giám sát việc chấp hành các chuẩn mực đạo đức, quy tắc ứng xử, tinh thần "Dám nghĩ, Biết làm" và ý thức trách nhiệm công vụ vào chương trình kiểm tra, giám sát hằng năm của cấp ủy các cấp.

Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh các tổ chức đảng, đảng viên, người đứng đầu vi phạm kỷ luật, kỷ cương hành chính, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, hoặc có hành vi né tránh, đùn đẩy trách nhiệm, gây những nhiễu, phiền hà cho người dân và doanh nghiệp.

4. Sở Văn hóa và Thể thao

Phối hợp phát hành các tài liệu hướng dẫn triển khai, thực hiện Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới. Chủ trì phối hợp với các cơ quan báo chí, nền tảng công nghệ xây dựng chiến dịch truyền thông dài hạn trên không gian mạng với các sản phẩm sáng tạo (video ngắn, âm nhạc, tọa đàm trực tuyến) tôn vinh các phẩm chất, giá trị tốt đẹp của người dân Thành phố.

Chủ trì, phối hợp triển khai Quy tắc ứng xử trên không gian mạng; tăng cường giáo dục kỹ năng số, nâng cao năng lực nhận diện, kiểm chứng thông tin và văn hóa ứng xử có trách nhiệm cho người dân trên môi trường internet.

Tăng cường công tác quản lý nhà nước về báo chí, xuất bản, mạng xã hội; chủ động rà soát, phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật, tin giả, thông tin sai lệch hoặc các nội dung độc hại, trái với thuần phong mỹ tục.

Tận dụng lợi thế của các nền tảng truyền thông số, cơ quan báo chí và người có ảnh hưởng (KOLs, văn nghệ sĩ) trong việc định hướng dư luận, lan tỏa các câu chuyện tích cực và những giá trị nhân văn của con người Thành phố.

Phát huy hiệu quả các thiết chế văn hóa, Không gian văn hóa Hồ Chí Minh, các hoạt động văn học, nghệ thuật, thể dục, thể thao, phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" và phong trào thi đua yêu nước tại cơ sở để lan tỏa sâu rộng

các giá trị con người Thành phố. Rà soát, lồng ghép các tiêu chí của Hệ giá trị con người Thành phố trong thời đại mới vào hệ thống tiêu chí bình xét các danh hiệu văn hóa (Gia đình văn hóa, Khu phố, Ấp văn hóa, Cơ quan văn hóa) hằng năm, tránh hình thức.

5. Sở Nội vụ

Chủ trì, phối hợp tham mưu, lồng ghép 12 giá trị cốt lõi vào Bộ chỉ số cải cách hành chính và chỉ số đánh giá sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước; đồng thời gắn với chuẩn mực văn hóa công vụ, đạo đức nghề nghiệp và tiêu chí đánh giá, xếp loại chất lượng, bình xét thi đua hằng năm đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động.

Mở rộng và nâng cao hiệu quả các cơ chế tiếp nhận, giải quyết phản ánh của người dân đối với thái độ, trách nhiệm thi hành công vụ; tăng cường kiểm tra, siết chặt kỷ luật, kỷ cương hành chính, kịp thời xử lý nghiêm các hành vi nhũng nhiễu, thiếu trách nhiệm hoặc vô cảm trước những kiến nghị chính đáng của Nhân dân.

Tham mưu ban hành chính sách tôn vinh, khen thưởng đột xuất đối với những cán bộ, công chức, viên chức có sáng kiến đột phá, dũng cảm nhận trách nhiệm, giải quyết thành công các điểm nghẽn phức tạp của Thành phố.

6. Sở Giáo dục và Đào tạo

Đẩy mạnh xây dựng văn hóa học đường lành mạnh, lồng ghép việc giáo dục 12 giá trị cốt lõi vào chương trình giáo dục chính khóa, ngoại khóa, giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống và ý thức công dân cho học sinh, sinh viên; chú trọng hình thành tinh thần trách nhiệm, tính trung thực, ý thức chấp hành pháp luật, văn hóa ứng xử và năng lực thích ứng an toàn trong môi trường số.

Xây dựng khung chương trình giáo dục kỹ năng mềm và thực hành văn hóa ứng xử phù hợp với từng cấp học, chú trọng giáo dục "Công dân số văn minh", kỹ năng phản biện xã hội và phòng tránh tin giả trên không gian mạng.

Chỉ đạo các cơ sở giáo dục xây dựng mô hình "Trường học hạnh phúc", kiên quyết xử lý dứt điểm tình trạng bạo lực học đường và xây dựng môi trường sư phạm mẫu mực, lấy thầy cô giáo làm gương sáng cho học sinh noi theo.

Phát huy vai trò nêu gương của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục; xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ, đồng bộ giữa gia đình - nhà trường - xã hội trong việc nuôi dưỡng và củng cố các giá trị tốt đẹp cho thế hệ trẻ.

7. Công an Thành phố Hồ Chí Minh

Đảm bảo an ninh trật tự, kỷ cương đô thị và an toàn trên không gian mạng là điều kiện tiên quyết để thực thi các giá trị "Kỷ cương", "Văn minh", "Trung thực".

Phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, đơn vị liên quan tăng cường đấu tranh, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật trên không gian mạng (tung tin giả, lừa đảo trực tuyến, xúc phạm uy tín cá nhân, tổ chức).

Xử lý quyết liệt các hành vi vi phạm trật tự an toàn giao thông, lấn chiếm lòng lề đường, ô nhiễm tiếng ồn nơi công cộng, góp phần thiết lập lại kỷ cương và văn minh đô thị.

8. Thành Đoàn Thành phố

Phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo xây dựng "Thế hệ trẻ Thành phố mang tên Bác - Tiên phong, Sáng tạo, Khát vọng" gắn với các hoạt động trải nghiệm thực tế tại các địa chỉ đỏ, các không gian đổi mới sáng tạo; đổi mới phương pháp giáo dục theo hướng gắn liền với các hoạt động trải nghiệm, tình nguyện, sinh hoạt tập thể và xử lý tình huống thực tế.

Xây dựng các phong trào hành động cách mạng mang dấu ấn tuổi trẻ Thành phố trong việc hiện thực hóa trục giá trị "Tự cường - Tiên phong - Hội nhập". Phát huy vai trò xung kích của thanh thiếu nhi trong chuyển đổi số, tình nguyện số và xây dựng các mô hình câu lạc bộ rèn luyện kỹ năng sống, thực hành các giá trị "Tiên phong, Sáng tạo, Khát vọng".

Tiếp tục định hướng, phát huy hiệu quả các câu lạc bộ khoa học trẻ, không gian khởi nghiệp sáng tạo, khơi dậy tinh thần "Dám nghĩ, Biết làm" trong thế hệ trẻ.

9. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố và các tổ chức chính trị - xã hội

Phát huy vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể đối với việc thực thi công vụ của đội ngũ cán bộ, công chức và việc tuân thủ các chuẩn mực đạo đức xã hội tại khu dân cư.

Đẩy mạnh tuyên truyền xây dựng môi trường sống văn minh, an toàn, xanh - sạch - đẹp; nhân rộng các mô hình tự quản cộng đồng (như "Khu phố, Ấp văn hóa - nghĩa tình - tự quản", "Tổ dân phố không có tệ nạn"); định kỳ phát hiện, biểu dương các gương "Người tốt, việc tốt" và các điển hình tiên tiến.

Phát huy truyền thống tương thân tương ái, chăm lo thiết thực, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho các gia đình chính sách, người có hoàn cảnh khó khăn và các nhóm yếu thế; tạo điều kiện để mọi người dân đều được thụ hưởng và thực hành các giá trị văn hóa, nghĩa tình trong đời sống thường nhật.

10. Cấp ủy đảng, chính quyền địa phương, cơ quan, đơn vị trên địa bàn Thành phố

Xây dựng kế hoạch hành động tại từng địa phương, cơ quan, đơn vị. **Phát huy quyền làm chủ của Nhân dân Thành phố, xem người dân là chủ thể kiến tạo,**

tham gia xây dựng và thực hành; các giá trị tốt đẹp phải được nuôi dưỡng từ chính đời sống thực tiễn và được cộng đồng thừa nhận. Đề cao trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, thể hiện rõ tinh thần "Dám nghĩ, Biết làm, Trách nhiệm và Nghĩa tình".

Cụ thể hóa Hệ giá trị thành nội quy, quy chế làm việc, tiêu chuẩn thi đua khen thưởng phù hợp với đặc thù từng cơ quan, đơn vị, địa phương. Kiên quyết khắc phục tư duy né tránh, đùn đẩy trách nhiệm trong văn hóa ứng xử tại cơ sở.

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc chấp hành pháp luật, trật tự đô thị, vệ sinh môi trường và nếp sống văn minh nơi công cộng; chấn chỉnh kịp thời các biểu hiện lệch chuẩn, thiếu văn hóa.

Gắn việc thực hiện hệ giá trị với giải quyết hiệu quả các vấn đề thực tiễn, thường xuyên đối thoại, lắng nghe và giải quyết dứt điểm các bức xúc, kiến nghị chính đáng của người dân và doanh nghiệp tại cơ sở; bảo đảm tính thống nhất giữa tuyên truyền, giáo dục với tinh thần thượng tôn pháp luật và sự phục vụ Nhân dân.

11. Cơ quan Báo và Phát thanh - Truyền hình Thành phố

Chỉ đạo các cơ quan báo chí, phát thanh, truyền hình, truyền thông trên địa bàn Thành phố mở các chuyên trang, chuyên mục, đổi mới phương thức truyền thông (tăng cường infographic, video ngắn, sản phẩm báo chí dữ liệu, podcast) để lan tỏa các hành động đẹp, gương điển hình thực hành hệ giá trị; khắc phục triệt để tình trạng tuyên truyền chung chung, nặng về khẩu hiệu hay lý thuyết suông.

12. Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thành phố

Phát huy vai trò tập hợp, đoàn kết đội ngũ trí thức, các nhà khoa học, chuyên gia tham gia nghiên cứu sâu về cơ sở lý luận và thực tiễn của việc xây dựng hệ giá trị con người trong kỷ nguyên số, kinh tế tri thức và đô thị thông minh.

Chủ trì hoặc phối hợp tổ chức các diễn đàn khoa học, hội thảo chuyên đề nhằm lượng hóa, đánh giá hiệu quả tác động của Hệ giá trị con người Thành phố đối với năng suất lao động, chất lượng nguồn nhân lực và năng lực cạnh tranh của Thành phố.

Khơi dậy và phát huy tinh thần sáng tạo, tư duy phản biện, khát vọng cống hiến trong cộng đồng khoa học công nghệ, gắn các công trình nghiên cứu với việc giải quyết các bài toán thực tiễn của siêu đô thị.

13. Liên hiệp các Hội Văn học, nghệ thuật Thành phố

Định hướng lực lượng văn nghệ sĩ, các hội chuyên ngành đẩy mạnh sáng tác và quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng và nghệ thuật, ca ngợi con người Thành phố Hồ Chí Minh mang đậm các phẩm chất "Yêu nước, Đoàn kết, Nghĩa tình, Năng động, Sáng tạo, Cống hiến".

Phát huy vai trò của văn học, nghệ thuật như một kênh giáo dục trực quan, sinh động để đưa 12 giá trị cốt lõi của Hệ giá trị thẩm thấu sâu rộng vào đời sống tinh thần của các tầng lớp Nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Tổ chức các đợt vận động sáng tác, các giải thưởng văn học nghệ thuật thường niên đề cao 12 giá trị cốt lõi của Hệ giá trị con người Thành phố trong thời đại mới; kịp thời tôn vinh những tác phẩm, tác giả có đóng góp tích cực cho sự phát triển văn hóa Thành phố.

Trên đây là báo cáo thuyết minh cơ sở lý luận, thực tiễn và luận giải nội hàm "Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới", Ban Tuyên giáo Thành ủy kính mong nhận được ý kiến góp ý của **các đồng chí nguyên lãnh đạo Thành phố; các địa phương, cơ quan, ban, ngành Thành phố** để lắng nghe, tiếp thu đầy đủ các góc nhìn đa chiều; tiếp tục rà soát, tinh chỉnh các khái niệm, thành tố giá trị và văn phong trình bày nhằm đảm bảo tính khoa học, tính khả thi và độ bao quát cao. Trên cơ sở tiếp thu tối đa các đóng góp trí tuệ, báo cáo sẽ được hoàn thiện và trình Thường trực Thành ủy, Ban Thường vụ Thành ủy theo đúng quy định.

(Đính kèm dự thảo Khung hệ giá trị)

THÀNH ỦY THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
BAN TUYÊN GIÁO
*

Dự thảo lần thứ 4

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

TP. Hồ Chí Minh, ngày 09 tháng 11 năm 2026

Khung "Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới"
*(đã rà soát, tiếp thu ý kiến góp ý **sau Hội nghị lấy ý kiến của đội ngũ trí thức, nhà khoa học, chuyên gia và văn nghệ sĩ)***

---

1. Tổng luận các giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ

1.1 Cấu trúc 25 giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua 03 nhóm cốt lõi

Trên cơ **sở nghiên** cứu, tổng hợp các cơ sở lý luận, thực tiễn, kết quả khảo sát dư luận xã hội **và ý kiến tiếp thu từ đội ngũ trí thức, nhà khoa học, chuyên gia và văn nghệ sĩ (tại Hội nghị tổ chức vào ngày 03 tháng 11 năm 2026)**; Ban Tuyên giáo Thành ủy bước đầu xác định **25** giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ. **Về mặt bản chất, các giá trị luôn có sự liên kết, giao thoa, và thẩm thấu lẫn nhau trong quá trình hình thành, phát triển. Tuy nhiên, để đảm bảo tính hệ thống, khoa học và thuận lợi trong tiếp cận, hệ thống 25 giá trị được phân định thành** 03 nhóm giá trị cốt lõi được cấu thành từ 07 nhóm thành tố chính với 25 giá trị, thể hiện sự kế thừa lịch sử, văn hóa từ quá khứ, phản ánh bản lĩnh hiện tại và định hướng khát vọng tương lai:

- Nhóm giá trị truyền thống và chuẩn mực đạo đức

Đây là nền tảng văn hóa - xã hội vững chắc, đóng vai trò là bộ lọc giúp giữ vững bản sắc dân tộc và định hình các chuẩn mực ứng xử căn bản của cộng đồng đối với quê hương, đất nước và xã hội. Nhóm này gồm 02 nhóm thành tố với 07 giá trị:

+ **Yêu nước - Đoàn kết - Nhân ái - Nghĩa tình**

+ **Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương**

- Nhóm đặc trưng và sức mạnh nội sinh

Nhóm giá trị này phản ánh nguồn gốc, bản sắc, khí chất và phẩm chất tâm hồn độc đáo của con người vùng đất Nam Bộ nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, một vùng đất mở, nơi hội tụ và lan tỏa của các dòng chảy văn hóa. Nhóm này gồm 02 nhóm thành tố với 07 giá trị:

+ **Kiên cường - Bất khuất - Hào hùng**

+ **Bao dung - Cởi mở - Hiếu học - Cầu tiến**

- Nhóm giá trị hiện đại, hội nhập và phát triển

Đây là nhóm giá trị mang tính động lực, thể hiện tư duy hành động, phương thức làm việc và tầm nhìn chiến lược nhằm giúp Thành phố Hồ Chí Minh duy trì vị thế đầu tàu kinh tế, trung tâm sáng tạo và hội nhập quốc tế. Nhóm này gồm 03 nhóm thành tố với 11 giá trị:

+ **Năng động - Sáng tạo - Dám nghĩ - Biết làm**

+ **Khát vọng - Tiên phong - Cống hiến**

+ **Tự cường - Hội nhập - Văn minh - Hiện đại**

1.2 Cấu trúc các giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh theo 02 trục định hình

Đặt các giá trị trong tổng thể mối liên hệ giữa kế thừa lịch sử - văn hóa từ quá khứ, phản ánh bản lĩnh hiện tại, nhận diện những tồn tại, thách thức thực tiễn và định hướng khát vọng tương lai, có thể hệ thống 25 giá trị căn bản của con người Thành phố Hồ Chí Minh qua các thời kỳ được cô đọng, phân định theo 02 trục định hình:

Trục 1: Gồm các giá trị được hình thành, kiểm chứng qua lịch sử hơn 300 năm khai phá, xây dựng, qua các cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc và công cuộc Đổi mới. Đây là phẩm chất cốt lõi và "thương hiệu" đặc trưng của cư dân Thành phố: ***Yêu nước, Đoàn kết, Nhân ái, Nghĩa tình, Kiên cường, Bất khuất, Hào hùng, Bao dung, Cởi mở, Hiếu học, Cầu tiến, Năng động, Sáng tạo, Dám nghĩ, Biết làm.***

Trục 2: Gồm các giá trị đóng vai trò định hướng hành vi, nhằm khắc phục những mặt hạn chế do quá trình đô thị hóa và nhịp sống công nghiệp mang lại; đồng thời nâng tầm con người Thành phố đáp ứng yêu cầu hội nhập toàn cầu: ***Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Khát vọng, Tiên phong, Cống hiến, Tự cường, Hội nhập, Văn minh, Hiện đại.***

2. Khung hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới

Để đảm bảo tính thống nhất với chuẩn mực con người **Việt Nam, đồng thời** tôn vinh được bản sắc, khí chất đặc trưng và sứ mệnh đầu tàu của con người Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Khung Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được dự thảo theo nguyên tắc vừa gắn chặt với bộ chuẩn mực chung của quốc gia vừa có sự tích hợp, nâng tầm và bổ sung dấu ấn đặc trưng của đô thị phương Nam với 05 tiêu chí đó là "Rõ ràng - Dễ nhớ - Dễ truyền thông - Dễ đo lường - Dễ thực hành".

Khung Hệ giá trị con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới được cô đọng từ 25 giá trị chung của con người Thành phố Hồ Chí Minh xưa và nay, thành **04 nhóm** giá trị chính, mỗi **nhóm** gồm 03 giá trị, tạo thành khẩu hiệu hành động với 12 giá trị cốt lõi, được sắp xếp có cùng vần điệu, dễ thuộc, dễ truyền thông; đồng thời nhận được sự đồng thuận xã hội rất cao, thể hiện qua kết quả khảo sát dư luận xã hội. Do đó, 04 **nhóm** giá trị được xác lập dưới đây vừa bảo đảm tính khoa học, vừa phản ánh đúng ý chí, nguyện vọng và tâm tư của cán bộ, đảng viên và Nhân dân Thành phố:

- **Nhóm** 01: **Yêu nước - Đoàn kết - Nghĩa tình** ***(là nền tảng căn tính và liên kết cộng đồng)***

- **Nhóm** 02: **Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương** ***(là hệ chuẩn mực đạo đức và hành vi thực thi pháp luật)***

- **Nhóm** 03: **Năng động - Sáng tạo - Văn minh** ***(phản ánh năng lực hành động và lối sống đô thị hiện đại)***

- **Nhóm** 04: **Tự cường - Tiên phong - Hội nhập** ***(Nội lực, khả năng thích ứng và khát vọng vươn tầm)***

Bốn **nhóm** giá trị trên có mối quan hệ thống nhất, kế thừa và bổ trợ lẫn **nhau, tất cả** cùng hướng đến xây dựng con người Thành phố Hồ Chí Minh phát triển toàn diện, có bản lĩnh, có trách nhiệm, có khát vọng, có năng lực thích ứng và đóng góp tích cực cho Thành phố, đất nước và cộng đồng quốc tế.

Cơ cấu 12 giá trị cốt lõi:

+ 08 giá trị chuẩn mực chung của con người Việt Nam: ***Yêu nước, Đoàn kết, Tự cường, Nghĩa tình, Trung thực, Trách nhiệm, Kỷ cương, Sáng tạo.***

+ 04 giá trị đặc trưng của con người Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại mới: ***Năng động, Văn minh, Tiên phong, Hội nhập.***